

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Saražvo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Španija se obnavlja

Madrid, 15. junija.

»Vse teče« — je dejal stari modrijan. Noben sistem, nobeno stanje ne more biti trajno. Vstajajo nove misli in ideje, pred katerimi se stare preživele se ideje umikajo v pozabljenje. In ž njimi tudi njihovi nosilci. Naša Španija, gospod urednik, je že od nekdaj dežela večnega vrvenja in gibanja v ljudskih dušah. Kako škoda je bilo, da se katoličani, nosilci katoliške večnostne ideje, niso udeleževali tega gibanja za osvoboditev duše španske ljudske mase. Moralo je priti najhujše, da smo spoznali svoj veliki greh, ki se zanj sedaj pokorimo z zavestjo in voljo, da se hočemo poboljšati. Španija se obnavlja — v vseh smereh.

Vlada vsemogočnega parlamentarnega diktatorja gospoda Azana preživlja dneve hude krize vključno nedvomnim uspehom in zaslugam za ohranitev notranjega miru. Kakor veste, so revolucionarni sindikalisti, ki jih ne smemo zamenjati s komunisti, za 20. maj pripravljali oboroženo delavsko vstajo. Sindikalisti so najhujši sovražniki socialistov, ki so glavno oporišče vlade g. Azana. Vlada je bila pripravljena ter je v vseh večjih krajih razorožila sindikalistične delavce. Policija je zaplenila silne zaloge bomb, orožja in streliva. Sindikalistično glasilo »Solidaridad Obrera« v Barceloni pa je vključno temu pozvalo delavce na ulice. In zato je 29. maja tekla delavska kri po vseh mestih republike Španije. Socialistična vlada je v krvi zadušila delavski upor. Gospod Azana je zmagal, in vendar je danes šibkejši ko včeraj.

Španski cortes, poslanska zbornica, ki je lanskega decembra kot ustavodajalna skupščina zgradila in sprejela novo ustavo, se je lotila zakonodajalnega dela. Gospod Azana je zbornici predložil dva za bodoči razvoj Španije posebno važna zakona: agrarno reformo in katalonski avtonomistični statut. So bili možje, ki so trdili, da je ustavodajalna skupščina svojo nalogo opravila že lani in da bi bilo treba na novih volitvah izbrati novo zakonodajno zbornico. Gospod Azana pa ima za nove volitve prav tako malo apetita kakor njegova glavna moč v parlamentu, socialisti. Revolucionarno ozračje je razčiščeno, psihoza lanskimi dnevi je minila, pri novih volitvah pa bodo nastopile tudi ženske, doslej popolna neznanka v španski politično-volivni matematici. Zato je hotel gospod Azana s tem, doslej sebi tako poslušnim parlamentom, rešiti agrarno reformo, da ugodno socialistom in jih okrepi proti sindikalizmu, in katalonsko avtonomijo, da pridobi katalonske avtonomiste in nacionaliste. Naenkrat pa se je zgodilo, da je v parlamentu naletel na odpor, kakršnega gospod Azana ni vajen. Za agrarno reformo se zavzemajo socialisti z vso silo, druge stranke pa je ne smatrajo za važno. Meščanski republikanci v tem vprašanju ne slede klicu g. Azane. Katalonski statut pa je izzval pravi odpor na vseh straneh, tudi pri socialistih, ki iznova pogrevajo svojo teorijo, da so Katalonci samo eno izmed plemenov velikega španskega naroda. Socialisti in ž njimi mnogi meščanski republikanci se boje, da bi avtonomija Katalonije na Španskem naenkrat nastala dva naroda. Usodno pa je še to, da podjetni, žilavi in napredni Katalonci pri masi španskega ljudstva ne uživajo nobenih simpatij. Zato je danes gospod Azana šibkejši kakor je bil, čeprav je dne 29. maja potlačil sindikalistično vstajo.

Njegovi nasprotniki, med katerimi je glavni siloviti Lerroux, bivši republikanski minister, katerega pa je g. Azana vrgel čez krov, hočejo vreči vlado in sestaviti novo, kateri bi bil glava voditelj radikalov Lerroux. To prizadevanje skuša ubiti g. Azana z izjavo, češ, da ne bo podpiral nobene vlade, ki bi brez njega izšla iz sedanjega krize. S tem so se nasprotja poostрила. Končno pa je prišel še nesrečni socialistični minister g. Prieto, ki je v zbornici izjavil, da ni dovolj, če bi katalonski statut bil sprejet z navadno večino glasov. V tej krizi in zmedbi se zato množe glasovi, da te krize ne more in ne sme več reševati preživela se skupščina, ampak naj jo reši ljudstvo z volitvami.

Pustim sedaj ob strani vprašanje, ali se bodo volitve vršile danes ali jutri. Blizu so vsekakor. Važnejše je vprašanje, kaj bodo nove volitve prinesle. Omenil sem že, da bodo pri novih volitvah sodelovale tudi ženske. S tem se bo sestav španskega volivstva bistveno predrugačil. Španska žena se je začela živahno udeleževati političnega dela. Pred vsem katoliška žena! Nastopajo nove politične tvorbe, od katerih obeta biti najmočnejša »Accion Popular«, ljudska stranka s katoliškim kulturnim in socialnim programom! Ta stranka se čudovito hitro širi. Njeno glasilo je zaenkrat polmesecna revija »Accion Espanola«, ki je izvrstno urejena in ki je 1. junija izšel njen 12. zvezek. Ta revija daje in klee katoliškemu ljudskemu gibanju na Španskem njegove kulturne, politične, socialne in gospodarske temelje, na katerih bo stala bodoča španska državna stavba. Mnogo bolj neustrašeno ko možje se španske žene bore za svoje katoliško prepričanje. Posledico tega organiziranega delovanja že vidim na ulicah. Smrtno nevarno je bilo še pred kratkim hoditi po ulicah španskih mest z znamenjem katoliškega prepričanja. Tudi danes to ni brez nevarnosti. Vendar vidim vedno več žena in deklet, gosposkih in delavskih, ki javno nosijo na prsih križec. Treba je preganjanja in trpljenja, da se katoliška zavest zbudi. Ko je danes pred dvema mesecema (dne 14. aprila) Madrid praznoval prvo obletnico republike, je bilo okrašenih ob tej priliki mnogo manj zasebnih hiš — javna poslopja, kajpada s svojimi zastavami pri tem ne prihajajo v poštev — kakor pa jih je bilo okrašenih dne 3. junija na praznik Srca Jezusovega. Še nikdar Madrid ni bil bolj v zastavih in cvetju kakor ta dan, 3. junija. Pred vsem hiše malih ljudi delavskega in obrtnega stanu. Španija se obnavlja!

Da se res obnavlja, glejte nov dokaz: Pravo-

Male države hočejo sodelovati Briskiranje malih držav v Lozani — Odločen nastop Jugoslavije — Incident MacDonald-Marinković

Lozana, 20. junija. Po znani izjavi glede reparacijskega vprašanja, ki pravi, da se plačevanje reparacij odloži za čas reparacijske konference, je napetost radi tega vprašanja precej poglobila. Medtem ko pojdejo na delo tehnični izvedenci, da bi proučili tehnično stran reparacijskega vprašanja, se bo težišče mednarodnega političnega zanimanja za nekaj dni preneslo v Ženevo na razorožitveno konferenco. Kakor je omenjena izjava povzročila zelo optimistično razpoloženje na vseh straneh in izraža na zunanjo soglasnost vseh nemških upnikov, je vendar resnica precej drugačna.

Najprej treba ugotoviti, da se je plačevanje reparacij odložilo samo za čas trajanja konference. Reparacijsko vprašanje, niti vprašanje moratorija, s tem še ni rešeno. Rešiti ga bo morala šele konferenca sama. Znano je, da Herriot niti z daleč ni pripravljen kratkoma napraviti križ čez reparacije, temveč bo svojo politiko v Lozani naslovil na poročilo baselskega odbora, ki pravi, da Nemčija samo v tem trenutku ni v stanu plačevati reparacij, in ne izključuje možnosti, da bi Nemčija pozneje ne mogla plačevati vojne odškodnine. Radi tega prekreta niso Nemci več tako optimistično razpoloženi, kakor so bili prvi dan, ko je bila izjava objavljena.

Veliko pozornost vzbuja spor med upniki samimi, to je med velikimi in malimi državami. Hoover ni lanko leto s svojim predlogom o moratoriju presenetil samo Francije in Belgije, ki sta bili kratkoma postavljene pred dovršeno dejstvo, čeprav sta pri reparacijskem vprašanju najbolj prizadeti, temveč presenetil je tudi manjše države. Francija je tedaj odločno protestirala proti takšnemu postopanju ameriške vlade, a se je pozneje v Parizu v zadevi moratorija sporazumela z Američani in Nemci. Male države, ki jih je moratorij razmeroma hujše zadela kakor velike, so bile zopet postavljene pred dovršeno dejstvo. Zadovoljiti so se morale z obljubo, da bodo v zameno za reparacije prejele podporo v obliki kreditov, toda ostalo je le pri obljubah.

Male države so dvignile takrat protest, češ, da se problem reparacij ne bo smel več reševati brez njihovega direktnega sodelovanja. Zato so tudi bile povabljene v Lozano. Že formalnosti glede sklicanja konference so kazale na to, da se bosta v Lozani stvorila dva bloka. Na eni strani so namreč nastopale Velika Britanija, Francija, Italija, Belgija, Nemčija in Japonska kot države, ki vabijo na konferenco »povabljene« male države, in sicer Poljsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo, Rumunijo, Grčijo in Portugalsko, ki so stale na drugi strani. Tudi priprave za zgoraj omenjeno izjavo in njena objava sama so zelo vzmernile manjše države, ker so se upravičeno čutile briskirane. Predstavniki malih držav so namreč izvedeli za izjavo šele tedaj, ko je bila že izdelana. Prejeli so jo v roke istočasno kakor časnikarji! Takšen način postopanja je silno razburil predstavnike malih držav.

Kakor poroča Pertinax iz Lozane svojemu listu »ECHO de Paris« v Parizu, je imel g. Marinković, ministriki predsednik in zunanji minister Jugoslavije, namen javno protestirati proti takšnemu postopanju. Tedaj ga je MacDonald čudno apostrofiral: »Ako hočete izraziti svoj pristanek k osnutku izjave, prav, potem se to vprašanje nahaja na dnevnem redu. Ako pa nameravate izjavo kritizirati, potem vedite, da to vprašanje ni na dnevnem redu.« Pertinax upravičeno pristavlja: »Leta 1919 si je gospod Clemenceau dovoljeval taka briskiranja na račun malih držav. Toda predstavniki teh držav so ga radi imeli, njegovi prijatelji so bili, in bili so mu tudi hvaležni za njegovo delo med vojno. MacDonald pa se ne nahaja v takšnem položaju.«

Dejstvo je, da so pod omenjeno izjavo podpisani samo predstavniki večjih držav in sicer Chamberlain za Anglijo in Irsko, Herriot za Francijo, Mosconi za Italijo, Renkin za Belgijo in Josida za Japonsko. Govor g. Marinkovića je bil gotovo eden izmed najodločnejših med govori predstavnikov malih držav in je povsem tem, kar smo omenili, razumljiv. Naš zunanji minister je upravičeno zahteval nadomestilo za reparacije, ker jih Jugoslavija težje pogreša kakor katerakoli velesila. Ko je dejal: »Žrtve morajo biti pravilno razdeljene.« in pa: »Tudi mi imamo enako pravico kakor katerakoli velesila.« je pač hotel pokazati odločno voljo, da si Jugoslavija ne bo pustila kratkoma oktrojirati sklepov drugih držav; temveč, da hoče aktivno sodelovati pri reševanju reparacijskega vprašanja.

slovna akademija (Academia de jurisprudencia) je bila ognjišče protikatoliške revolucije. Njen predsednik je bil tudi Alcala Zamora, sedanjí predsednik španske republike. Ta akademija je te dni izvolila novega predsednika v osebi profesorja Goicoechea, ki je voditelj sedanjega katoliškega obnovitvenega gibanja. Tudi pri volitvah v razne korporacije in mestne svete vidimo isti pojav. Iz starih razvalin poganja novo življenje, vse se preliva in obnavlja. Zdravi duh katoliške Španije vstaja.

Velik optimizem v Lausanni

Lausanne, 20. jun. tg. Včerašnji razgovori delegatov ameriških Združenih držav, Anglije in Francije v Ženevi so imeli namen, da bi se delo razorožitvene konference spravilo zopet v tek. Pozneje se bodo k tem razgovorom pritegnile tudi druge delegacije, morda najprej italijanska. MacDonald polaga veliko važnost na to, da bi prišlo do sporazuma v francosko italijanskem pomorskem vprašanju. Čuje se, da je pri dosedanjih razgovorih šlo v glavnem za vprašanje efektivne in kvalitativne razorožitve in zmanjšanja vojaških proračunov.

Lausanne, 20. jun. tg. Ko so se Herriot, MacDonald in sir John Simon zopet vrnili v Lausanne, se čujejo zelo optimistični glasovi o poteku reparacijske konference. Dve tretjini vseh delegatov izjavljata, da bodo koncem tedna odpotovali s pozitivnimi uspehi. Sestavile se bodo dve ali tri komisije s točno določenimi natančnimi nalogami, ki bodo morale dogovorjene načelne rešitve izdelati v tehničnih podrobnostih. Potem, ko se bodo Angličji vrnili z imperialne konference v Ottavi, se bo na podlagi rezultatov dela v komisijah sestala velika gospodarska konferenca, da zapečati ozdravljenje sveta.

Pariz, 20. jun. tg. O včerašnjem sestanku francoskih, angleških in ameriških delegatov v Ženevi glede razorožitvenega vprašanja pravi Pertinax v

»ECHO de Paris«, da je ameriški senator Swanson energično zagrozil, da bo Amerika z ogromnim škandalom zapustila razorožitveno konferenco, če se v kvantitativni razorožitvi, katera je bila do sedaj največja ovira, ne bo končno storilo nič pozitivnega. Kakor pravi Pertinax, se pripravlja v Franciji v vprašanju razorožitve velika izprememba.

Tudi Amerika upa

Pariz, 20. junija. AA. Optimizem, ki je nastal po prvih sadovih lausanske konference, se traja. Razpoloženje je ugodno tudi zaradi najnovejših vesti iz Združenih držav, ki javljajo, da pričenjajo ameriški uradni krogi verovati v resne napore Evrope, da reši svoje reparacijsko vprašanje. Tudi prizadevanje ameriških bančnikov, da pridobijo uradne ameriške kroge za večje poseganje v evropske gospodarske probleme in za sodelovanje pri njihovi rešitvi, je napravilo dober vtis.

Leon Blum piše v »Populaire«, naj bi državniiki v Lausanni upoštevali tudi razmere v Ženevi. Če propade razorožitvena konferenca, potem ni pričakovati, da bi Združene države pokazale veliko gesto napram vojnim dolgovom, ker od te geste zavise tudi reparacije same.

Von Papen propagira idejo francosko-nemške antante

Berlin, 20. junija. ž. Nemški državni kancler von Papen je sprejel dopisnika »Petit Parisien« ter mu rekel, da je nemška vlada zelo razočarana zaradi številnih mednarodnih konferenc, ki do sedaj še niso prišle do prav nobenega rezultata. Preje je nemška vlada pošljala na take konference svojega kanclerja, ki ni ničesar ugovarjal. Radi težkega gospodarskega položaja Nemčije ne more nemški narod nič več plačevati reparacij. Državni kancler von Papen upa, da bo v Lausanni predvidena odgoditev reparacijskih plačil definitivna. Če se to ne bo zgodilo, potem bo nemški narod izgubil vsako upanje. Prvi pogoj za pobijanje gospodarskih težkoč je sodelovanje med državami. Države, ki razpolagajo z veliko množico zlata, ga morajo dati na razpolago onim državam, katerih zlato je popolnoma izčrpano. Državni kancler von Papen je pristal francosko-nemškega sodelovanja. Prepričan je, da bo tako sodelovanje v Nemčiji napravilo najboljši vtis. Von Papen misli celo na sklenitev francosko-nemškega vojaškega sporazuma, ker misli, da se je le na ta način mogoče ogniti stanju, v katerega je zašla razorožitvena konferenca v Ženevi. (Drugi so mnenja, da von Papen propagira idejo francosko-nemškega bloka proti Rusiji. — Op. uredn.) Načrt za ta sporazum bi lahko s pomočjo neposrednih pogajanj izdelal francosko-nemški generalni štab. Von Papen je na koncu izjavil, da se ni nikdar pridružil mišljenju bivšega zunanjega ministra dr. Curtiusa o možnosti carinske unije z Avstrijo, ker je prepričan, da bi to škodovalo francosko-nemškemu zblizanju.

Nov MacDonaldov predlog

Pariz, 20. jun. tg. Kakor poroča »Intransigeant«, je MacDonald danes dopoldne na sestanku s Herriotom sporočil, da namerava predlagati na lausanski konferenci nov paket proti vsaki vojni. Ta paket pa bo omejen na Evropo in veljaven samo 15 let, v svojih podrobnostih pa bo mnogo natančnejši, kakor Kelloggov paket.

Lausanne, 20. jun. AA. Predsednik angleške vlade MacDonald je imel te dni več razgovorov z voditeljem ameriške delegacije na razorožitveni konferenci Gibsonom. MacDonald je predlagal, naj bi velesile ukinile svoje težko oboroževanje za dobo petih let. Na podlagi tega predloga naj bi države ukinile priprave za plinsko vojno, prenehale graditi tanke in podmornice ter bombna letala in vojne ladje preko določene tonaže. Vrh tega je MacDonald predlagal petodstotno znižanje oboroževanja v prihodnjih petih letih.

Gospodarski dogovor v Ouchyju

Amsterdam, 20. jun. tg. Holandsko zunanje ministristvo je pravkar objavilo komunique, po katerem so zastopniki holandske, belgijske in luksemburške vlade parafirali v Ouchyju dogovor, s katerim se navedene vlade obvezujejo, da bodo vzajemno in polagoma zniževale carine. Države so se dogovorile, da v medsebojnem blagovnem prometu ne bodo postavljale novih carin, dosedanje carine pa znižale z letnim zmanjševanjem dosedanjih carin po 10 odstotkov do gotove najnižje mere. Dalje so se navedene države obvezale, da ne bodo uvajale nobenih novih omejitev medsebojnega uvoznega in izvoznega prometa, razen specialnih primerov. Vse

druge države lahko pristopijo temu dogovoru ko popolnoma enakopravne članice.

Avstrijsko posojilo

Lausanne, 20. jun. tg. Kakor se poroča ofielno, je mešana finančna komisija za avstrijsko samsajsko akcijo sestavila sporazumen načrt, po katerem naj bi dobila Avstrija posojilo 300 milijonov šilingov. Angleška in italijanska vlada sta že pristali na to posojilo, odgovora Francije in Nemčije pa še ni. Italijanski delež znaša 30 milijonov, angleški najmanj 100 milijonov, ki so celo že dovoljeni kot kratkoročni predujem, tudi Francozi bodo dali 100 milijonov, ostanek pa se bo razdelil med Nemčijo, Švico, Holandsko, Belgijo itd.

Velika avtobusna nesreča 3 potniki mrtvi, 9 smrtnonevarno ranjenih

Dunaj, 20. junija. V bližini Goisserna pri Ischlu se je zgodila sročna strašna avtobusna nesreča, ki je zahtevala 5 smrtnih žrtev. V avtobusu se je vozilo na izlet kakih 20 oseb. Avtobus je z vso brzino zadel ob neko zgradbo, od katere se je odbil s tako silo, da je zletel 20 m daleč, udaril nato v neko klop, kjer so sedele tri osebe, nato pa v drevo, gdkoder je zletel v prepad. Od treh oseb, ki so sedele na klopi, sta bili dve na mestu mrtvi, tretja pa teško ranjena. Od oseb, ki so bile v avtobusu, so ostale samo 3 nepoškodovane, 3 so bile na mestu mrtve, 9 pa je teško ranjenih ter se borijo s smrtjo. Ponesrečence so odpeljali v Goissern. Motociklisti in avtomobilisti, ki so prihajali mimo kraja nesreče, kjer jih je prevzelo reševalno društvo ter jih odpeljalo v bolnišnico. Govori se, da je nesreče kriva slaba zavora pri avtobusu, nekatere priče pa trdijo, da je nesrečo zakrivil šofer, ki je na tem zelo nevarnem mestu vozil s treto brzino.

Druga avtobusna nesreča

Lizbona, 20. junija. AA. V San Bazu d'Alportelu je padel v 60 m globok prepad avtobus, 24 oseb je ranjenih, med njimi 3 nevarno.

Erhatič in soproga težko ranjena

Dunaj, 20. jun. tg. Legacijski svetnik jugoslovanskega poslanstva na Dunaju g. Erhatič se je s svojo soprogo ponesrečil včeraj zvečer, ko se je z avtomobilom vračal s Semmeringa domov. V bližini Dunajskega Novega mesta je njegov avtomobil radl mokre ceste zdrknil in zavozil v cestni kamen ter se prevrnil. Erhatič in njegova soproga sta bila hudo ranjena prepeljana v bolnišnico Dunajskega Novega mesta.

Šahovski turnir

Praga, 20. junija. tg. V nedeljo se je igralo 7. kolo šahovskega turnirja v Sliachu, v katerem so se dosegli nastopni rezultati: Pirc je premagal Maja. Partija Vidmar—Maroczy se je prekinila. Vidmar ima sicer tri kmete več, vendar ni gotovo, ali bo dobil igr. Canal je premagal Opočenskega. Partija Engel—Walter je bila prekinjena v enakem položaju. Flohr je premagal Rohačka, Spielmann pa Bogoljubova, dočim je bila partija Pokorny—Treybal remis.

Danes se je igralo 8. kolo: Flohr je premagal Bogoljubova, Spielmann Pokornega, remis pa so bile partije Vidmar—Canal, Pirc—Maroczy, Opočenski—Treybal in May—Engel. Walter je premagal Rohačka.

Stanje po 8. kolu: Flohr, Spielmann 6, dr. Vidmar 5 (1), Pirc 5, Bogoljubov, Canal 4½, Maroczy 4 (1), Opočenski, Pokorny, Treybal 3½, May 3, Walter 2½ (1), Engel 1½ (1), Rohaček pol.

Dve smrtni obsodbi v procesu proti častnikom

**Na smrt sta obsojena: Altarier in Atanacković - Major Djokić obsojen na 15 let
Poročniki Paunković, Milutinović, Todorović in Marković ter podnadrednik Ilić
na 10 let - Štirje obtoženci oproščeni**

Belgrad, 20. jun. Danes se je nadaljevala in končala razprava proti mariborskim častnikom. Prvi je govoril zagovornik poročnika Altarierja, sodni kapetan Ilić, ki je dokazoval, da njegov klient ni ničesar zakrivil, zlasti ničesar proti zakonu o zaščiti države. Če je pokojnemu poročniku Milojkoviću pomagal pobegniti iz zapor, je to storil pod pritiskom Milojkovića in zato ne spada ta krivda pod zakon o zaščiti države, marveč kvečjemu pod vojaški kazenski zakon. Tudi obtožnica priznava, da poročnik Altarier prej ni bil član organizacije in se je vedno izogibal Milojkovića. Gotovo je, da je Milojković z revolverjem prisilil Altarierja, da ga je izpustil iz zapor.

Sodni kapetan Jovanović je v daljšem govoru zagovarjal poročnika Paunkovića, ki da sploh ni bil pri nobeni organizaciji. Sledili so zagovori še ostalih zagovornikov, nakar so dobili besedo še obtoženci sami.

Poročnik Atanacković je obširno popisal svoje življenje in svoje razmere. Priznal je, da se je pregrešil, vendar ne v toliko, kakor ga obtožuje obtožnica. Svojega dejanja se kesa in zaupa sodišču, da ga bo pravično sodilo.

Poročnik Altarier je poudarjal, da je bil vedno dober častnik in domoljub. Priznal je, da je kriv in prošil, naj sodišče vpoštevata okolščine, v katerih se je nahajal, in ga mogoče sodi.

Major Djokić je odklanjal vsako krivdo in poudarjal, da je postal po svoji vesti in kakor mu je velevala oficirska čast in dolžnost. Bil je vedno

dober častnik in patriot. Že v Avstriji je bil preganjan zaradi svojega jugoslovanskega mišljenja. Izjavil je, da je popolnoma nedolžen ter prošil sodišče, naj ne napravi iz njega jugoslovanskega Dreyfusa.

Poročnik Paunković je v svoji pismeni izjavi, ki so jo prebrali, poudarjal, da se ne čuti krivega, da je nedolžen in upa, da ga bo sodišče oprostilo.

Poročnik Milutinović je izjavil, da ni pripadal nobeni organizaciji. Nikdar ni bil komunist, marveč vedno navdušen Jugoslovani. »Nisem kriv in zato pričakujem od sodišča pravične sodbe.«

Podporočnik Todorović tudi izjavlja, da ni pripadal nobeni organizaciji in da ni bil nikdar v ožkih stikih z Milojkovićem. Celi zadevi ni pripisoval nobene važnosti.

Podporočnik Marković je izjavil, da mu je žal, da je zapleten v to afero, v katero je prišel proti svoji volji. Nikdar ni bil komunist. Ko je videl, da je stvar vendarle dobila konkretnije oblike, je vso zadevo prijavil majorju Djokiću. Misli je, da je s tem storil svojo dolžnost.

Kratko so se nato zagovarjali še podporočnik Ristić, podporočnik Surdilović in podnadrednik Ilić, Petrović in Grujin.

Sodba

Ob 4 popoldne so sodniki šli k posvetovanju, ki je trajalo do 7 zvečer. Ob pol 8 so sodniki s predsednikom, polkovnikom Nikolićem zopet stopili v sodno dvorano. Obtoženci so se v dveh

vrstah postavili pred sodnike. Polkovnik Nikolić je med grobno tišino bral sodbo, ki se glasi:

Poročnik Atanacković Dragoljub se obsoja na smrtno kazen za dejanje v zvezi z dejanjem po 1. točki 2. oddelka § 87 vojaškega kazenskega zakona.

Poročnik Altarier Miroslav je obsojen na smrtno kazen za isto dejanje v zvezi z dejanjem po 1. točki 2. oddelka § 87 vojaškega kazenskega zakona.

Major Djokić je za dejanje po točki 2 čl. 2 zakona o zaščiti države obsojen na 15 let ječe, od katere se mu odbije preiskovalni zapor.

Poročnik Paunković Božidar, Milutinović Momčilo, Todorović Dragoljub in Marković Marko se obsojajo za dejanje po 2. točki § 2 zakona o zaščiti države na 10 let ječe. Vseje se jim preiskovalni zapor.

Pondareznik Ilić Zivorad je za dejanje po točki 2 čl. 1 zakona o zaščiti države obsojen na 10 let ječe.

Vsi navedeni izgube za trajno vse državljanke pravice in vojaške čine.

Podporočnika Miloslav Ristić in Čedomir Surdilović kakor tudi podnadrednika Čedomir Petrović in Lazar Grujin so popolnoma oproščeni in se morajo takoj izpustiti na svobodo.

Kazen so obsojenci sprejeli mirno. Vložili so vsi pritožbo na višje vojaško sodišče. Obsojence so odvedli v zapor. Štiri oproščene so pa takoj izpustili.

V Grčiji bo zavladal general Gonatas

Belgrad, 20. junija. 1. Poročila iz Soluna napovedujejo nov vojaški pokret v Grčiji. Med častniki solunske garnizije kroži proglas, v katerem zahtevajo diktaturo generala Gonatasa. Baje stoji na čelu tega pokreta grški letalski general Adamides. General Gonatas je pred kratkim prisel v Atene, čemur v političnih krogih pripisujejo poseben značaj. V poučenih solunskih krogih se vzdržujejo vesti, da se tudi predsednik vlade Venizelos popolnoma strinja s tem pokretom in da je vsled tega odstopoval z ministrstvom Mihalokopulosom v inozemstvo, da olajša delo solunskemu generalu in obnovi novo vojaško diktaturo. General Gonatas sam je te vesti demantiral in se izrazil, da hoče imeti samo red in mir v Grčiji. Ni izključeno, da prevzame general Gonatas predsedništvo vlade in hi v tem slučaju izstopil zunanji minister Mihalokopulos.

Fašistična manifestacija v Istri

Trst, 20. junija. V Buzetu je bila velika fašistična manifestacija, kateri je prisostvoval podtajnik fašistične stranke Martizzati. Pri tej svečanosti je bila tudi mobilizacija vseh mladinskih organizacij v istrski pokrajini. Svečanosti se je udeležilo preko 3000 fašistov.

Manjšinski kongres na Dunaju Na dnevnem redu je tudi razprava o stališču cerkva

Dunaj, junija.

V dnevih od 29. junija do 1. julija se bodo na Dunaju zbrali predstavniki evropskih narodnih manjšin, da bi prisostvovali evropskemu manjšinskemu kongresu. Letos se kongres ne bo vršil v Zenevi, pač pa na Dunaju zato, da se omogoči udeležba tudi manj premožnim manjšinskim politikom, častnikom in vsem tistim, ki se za ta problem zanimajo. Potovanje na Dunaj je namreč iz srednje evropskih dežel, kjer se nahaja največ manjšin, mnogo ceneje kakor potovanje v Zenevo.

Na kongresu bodo zastopane po svojih voditeljih skoraj vse evropske manjšine od Pirenejev do ruske meje, od Sredozemskega morja do Skandinavije. Prihiti bodo Bolgari iz Rumunije; Nemci iz Estonke, Letonke in Latvije, Poljske, Danske, Češkoslovaške, Madjarske, Jugoslavije, Rumunije in Italije; Grki z Dodekanesa; Judje iz Estonke, Letonke, Litve, Poljske, Češkoslovaške, Rumunije in Bolgarije; Jugoslavlani iz Italije in Avstrije; Litavci iz Nemčije in Poljske; Ukrajinci iz Poljske in Rumunije; Madjari iz Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunije; Rusi iz Estonke, Letonke, Litve, Poljske, Češkoslovaške in Rumunije; Sredi iz Estonke; Čehoslovaki iz Avstrije; Belorusi iz Poljske; Katalonci in Baski iz Španije.

Poleg oficijelnih predstavnikov nar. manjšin se bo kongresa udeležilo tudi veliko število znanih učenjakov, ki se zanimajo za manjšinsko vprašanje in ki so bili povabljeni, da bi poročali o posameznih vprašanjih, ki so v zvezi z njim. Med njimi naj omenimo predvsem profesorja Ernesta Boveta

Popolna anarhija v republiki Čile

Newyork, 20. jun. O revoluciji v Čile prihajajo zadnji 24 ur neprestano nasprotujoče si vesti. Baje je voditelj junte Davila zbral nove čete, kar sam demantira. Polkovnik Grove se nahaja na neki torpedovki, ki pluje proti otoku San Ferdinando. Vlada demantira vesti, da bi letaski oddelki ustavili torpedovko na potu.

Stavka prometnih delavcev se vedno bolj širi. Železniški nameščenci so istotako pričeli živahen pokret za stavko, ki se širi na vse kraje. Uslužbeni so pozvani, da takoj nastopijo službo, ker bodo drugače poklicani pred vojno sodišče. Železniški promet in promet v luki sta popolnoma ustavljena.

Kot izgleda, so letalske čete še vedno nezadovoljne. Sedem letal, ki jih vodijo inozemski piloti, je pristalo v mestu Iquique in pridobilo garnizijo za vojaško revolto. Mesto se nahaja v rokav vsta-

V spomin Radiča in tovarišev

Zagreb, 20. jun. Z. Danes na obletnico smrti Stjepana in Pavla Radiča ter Gjura Basarička so se darovale svele maše zadušnice v vseh cerkvah. V katedrali je bila sv. maša ob 10 dopoldne in je bil sredi katedrale postavljen katafalk, okrog katerega so ležali številni venci in vse polno cvetja. Svečano zadušnico je daroval kanonik Stahinšček. Po sveti maši je ljudstvo odšlo na Mirogoj, kjer je položilo številne vence in cvetje na grobove pokojnikov.

Maše zadušnice za Radičem in tovariši so pa bile tudi po vseh ostalih mestih Hrvatske. Udeleževalo se jih je povsod veliko število naroda.

Atentat za atentatom

London, 20. jun. Z. Na bivšega generalnega guvernerja v Bombayu in Egiptu lorda Loyda so hoteli neznanci izvršiti bombni atentat. Lord Loyd je prisel na koncu šolskega leta v San Bees v bližini Wiindehawn ter razdeljeval otrokom nagrade, ko so naenkrat začeli tiktakanje ure. Ko so uro natančno pregledali, so ugotovili, da je moderno konstruiran pekleniški stroj, podoben igrači. Atentat je najbrže delo maščevanja. Lord Loyd je pripadal skrajnemu desničarskemu krilu konservativcev ter je bil zelo osovražen radi svojega brezobzirnega postopanja tako v Egiptu kakor tudi v Indiji. Svoje mesto v Egiptu je moral zapustiti na željo tedanjega zunanjega ministra sira Austena Chamberlaina 1. 1929.

Picardov polet odložen

Basel, 20. junija. AA. Picardov polet v stratosfero, ki so ga sprva namenjavali še v juniju, je odložen na prve dni julija. Nekateri instrumenti še niso izgotovljeni. Novi čoln še ni prisel v Curih. Pobelili ga bodo z belo barvo, da s tem oslabi učinek solčnih žarkov. Na čolnu bo osem malih okenc, ki bodo omogočala pogled navzdol in navzgor. To pot bo v čolnu tudi kratkovaletna oddaja na postaja, tako da bo prof. Picard lahko v stalnem stiku z zemljo.

Mednarodna letalska tekma

Varšava, 20. junija. AA. Pat poroča: Tu se je v prekrasnem vremenu in v pompozantnih okoliščinah vršila mednarodna letalska tekma. Občinstva je bilo več kot 50.000 ljudi. Med drugimi so prisostvovali mnogostevilni zastopniki najvišjih oblasti in člani diplomatskega zbora.

Na tekmah turističnih letal so zmagali Poljaki, prav tako pri tekmah lovskih letal. Na akrobatskih tekmah je zmagal Jugoslovani z 32,5 točke, drugo nagrado pa je dobil neki Poljak.

Pri pristajanju je dobil prvo nagrado neki Belgijec.

Varšava, 20. junija. AA. Pat poroča: Na tekmah turističnih letal so dobili prvi dve nagradi Poljaki, tretjo nagrado g. Mihajlović, četrto pa Jaklič.

Bayreutske zadeve

Berlin, 20. junija. AA. Listi poročajo, da je znani dirigent Wilhelm Furtwaengler odločil mesto glasbenega voditelja bayreuthskih iger. Gre za spor v načelnih umetniških vprašanjih med njim in gospo Winifred Wagner, ki je kršila lanskoletno pogodbo s Furtwaenglerjem in si pridržala izključno pravico odločanja v umetniških vprašanjih.

Zato je sedaj gospa Wagnerjeva sklenila v Parizu s Toscaninijem novo pogodbo. Toscanini bo prihodnje leto dirigiral Parsivala in Meistersingerje. S tem so bili poravnani spori, ki so lani izbruhnili med gospo Wagnerjevo in Toscaninijem.

Varšava, 20. junija. AA. Pat poroča iz Gdince: Na kongresu poljskih, jugoslovanskih in češkoslovaških hranilnic so ustanovili vseslovensko zvezo občinskih hranilnic.

Prva kritična točka v Lausanni

Lausanne, 20. junija. tg. Lausanska konferenca je prišla danes do prve svoje kritične točke. Spoznamo je otežkočen s tem, da je po presenetljivih prvih dogovorih o prenehanju reparacijskih plačil Francija preplašena, češ, da se je Herriot v Lausanneu v 24 urah odrekel vsem svetlim pravicam Francije. Herriot je moral zato v Pariz in se je vrnil danes v Lausanne z novimi načrti. Razgovor Herriota z Angleži je trajal dopoldne tako dolgo, da se je moralo informiranje nemške in italijanske delegacije po MacDonaldu popoldne podaljšati. Zato je postala tudi nemogoča seja glavnih delegatov, ki je bila določena za 4. uro popoldne v Ouchyju za določitev programa nadaljnjega dela. Ta seja je trajala samo par minut, nakar se je odgodila in se je morala zato odgoditi tudi plenarna seja, ki je bila določena na jutrišnji dan. MacDonald in Rumcman sta se sestala s Papenom in Neurathom. Temu sestanku je v pričetku prisostvoval tudi Herriot, ki pa se je kmalu umaknil. MacDonald, ki velja skoro za oficijelnega posredovalca med nemško in francosko delegacijo, se je razgovarjal z nemškima ministroma dve uri.

To je stanje stvari današnjega večera. Razlika med tezami obeh strank je znana dovolj. Nemška zahteva popolno črtanje reparacij, Francija pa za-

hteva priznanje njene pravice do reparacij, najmanj pa neko končno plačilo, katero naj bi vsaj deloma odgovarjalo pričakovanim dohodkom francoskega proračuna. V Franciji posebno naglašajo, da stoji Nemčija mnogo ugodneje kakor takozvane države zmagovalke. Herriot je rekel zastopnikom mednarodnega tiska: »Pogajanja se nadaljujejo, pustite nas torej delati naprej!« Poprej pa francoskim častnikom ni prav nič prikrival, da je Francija s svojimi zahtevami precej osamljena. Na začuden vprašanje nekaterih francoskih častnikov: »Kaj pa Belgija in Jugoslavija?« je odvrnil Herriot, da je to samo vprašanje številk. Rekel je: »Francija ima prebitka nad 300 milijonov, Belgija nekoliko nad 60 milijonov, Jugoslavija tudi nad 60 milijonov. Tu je velika razlika.« Herriot je navedel sledeče zahteve, katere morajo staviti Nemčiji države upnice, če neboje, da jih ne bi zadele velike izgube: Francija 359 milijonov mark, Anglija 66, Italija 35, Jugoslavija in Belgija, vsaka 68 milijonov mark, skupno z vsotami, zapadlimi iz Dawesovega načrta, 662 milijonov mark. Mac Donald hoče posredovati in zastopa mnenje, da naj se vsota prilagodi oni vsoti, ki jo Nemčija še more plačati, ki pa mora na drugi strani zadostiti neobhodni potrebi upnikov.

Romunska drž. blagajna prazna „Rušiti zna vsak, graditi nihče“

Bukarešta, 20. jul. 1. »Epoca«, glasilo konservativcev, objavlja članek voditelja konservativne stranke Gregorja Filipescuja o gospodarskem položaju Rumunije, iz katerega se vidi, da je gospodarski in finančni položaj v Rumuniji nadvse resen. Filipescu piše:

»Od vseh koncev in krajev naše prostrane države veje strupen veter, ki naznanja revolto. Na nebu vstajajo vedno bolj vidni znaki, ki napovedujejo bližajoči se vihar. Državna blagajna je popolnoma prazna in sleherni dan izveemo za nove praznine v državnem proračunu. Z vseh strani se sliši nezadovoljno mrmranje. Nezadovoljstvo se je nasešlo v vsej državi. Politični voditelji, ki vse vidijo in vse razumejo, vedo danes, da lahko samo še čudež reši romunsko državo pred popolnim polomom. Kljub temu se pa nihče ne gane in nihče neče ničesar ukreniti. Zdi se, kakor da bi znali vsi samo podirati. Samo rušiti, graditi pa ne zna nihče. Politična enotnost je menda samo v Rumuniji nemogoča. In res, ako pogledamo v razmere, se zdi, kakor da bi potrebovali nadnaravnih talentov, ki bi bili v stanu, združiti vse Romune v skupnost. Dogodki pa se odigravajo z bliskovito naglico. Danes prihajajo inozemci v našo državo in majejo z glavami, češ, da je nihče več ne more spoznati, tako zelo se je spremenila. In ti inozemci imajo prav, kajti pred leti je pri nas vladal še deloma red, danes pa vlada po vsej državi od meje do meje popolna anarhija. Še nikdar v svoji dolgi zgodovini se Romunija ni nahajala v tako kritičnem položaju kot danes.«

K temu poročajo iz političnih krogov, da se vlada Vajde Vojvoda na vse mogoče načine trudi, da bi našla denar, ki je potreben za izplačilo zaostalih uradniških plač v skupnem znesku dveh milijard lejev. Govorijo, da bo vlada poiskala del denarja v fondu, ki je bil namenjen za železnice in za gospodarski napredek, drugi del bo pa krila z dobičkom nove emisije kovanega denarja, ki ji bo prinesel 800 milijonov lejev. Finančno ministrstvo objavlja komunikate, da se je mizlica, ki je pretresala narod, nekoliko polegla po spremembi režima in da se polagoma že pojavlja denar, ki se je v času diktature profesorja Jorge popolnoma skril.

Romunija prosi za pomoč

Bukarešta, 20. junija. AA. Romunski poslanik pri Društvu narodov je prošil Društvo Narodov v imenu svoje vlade, naj bi Romuniji priskočilo na pomoč in uredilo njene državne finance. Zaenkrat prosi romunska vlada za pregled in izjavo o možnosti sanacije in tehnične podpore.

Reorganizacija romunske armade

Varšava, 20. jun. tg. Iz varšavskih vojaških krogov se čuje, da se bo v najkrajšem času osnovala v Bukareštu stalna poljska vojaška misija, na katero je poljska vlada že pristala. Ta poljska misija, kateri bo načeloval ugleden general, bo poskušala temeljito reorganizirati romunsko vojsko. Očividno je, da je Pilsudski med svojim zadnjim obiskom v Bukareštu in v raznih besednih trdnjavah zelo kritično presojal vojaško pripravljenost romunskega zaveznika.

Aretacije komunistov v Rumuniji

Bukarešta, 20. jun. AA. V zvezi z odkritjem komunistične organizacije poročajo te-le podrobnosti: Aretirani sovjetski kurir se imenuje Arnold Gustav. Zaslišan je izjavil, da je vodja komunistične propagande za Rumunijo in da je prisel v Bukarešto po nalogu sovjetskega veleposlanstva v Berlinu. Policija je aretirala še druge osebe. Dozdaj so odkrili še druge komunistične celice.

Nemčija proglasi moratorij za privatne dolgove?

Washington, 20. jun. Z. V tukajšnjih dobro poučenih krogih je izvala zelo neugodna vti vest, da bo Nemčija v najkrajšem času zahtevala še moratorij za trgovske in privatne dolgove. V političnih krogih zatrjujejo, da bo ameriška vlada v zadevi trgovskih in privatnih dolgov energično nastopila, isto pa bo storila v vprašanju vojnih dolgov. Po računih ameriških finančnikov in gospodarstvenikov znašajo trgovska in privatna posojila, ki so jih dale Združene države Nemčiji, 5 milijard dolarjev. Od teh je 2 in pol milijarde kratkoročnih posojil, 1 milijarda in četrt pa dolgoročnih.

Naraščanje Hitlerjevcev

Berlin, 20. jun. tg. Pri hessenskih deželnih volitvah, ki so se izvršile včeraj, so zopet narasli glasovi narodnih socialistov, čeprav se jim ni posrečilo doseči absolutno večino. Od 70 mandatov so dobili 32 mandatov, socialni demokrati so na račun komunistov narasli od 15 na 17, centrum pa je ohranil svojih 10 mandatov. Tudi novi deželni zbor bo za delo nesposoben kakor prejšnji, ki je bil izvoljen lani novembra.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: živahne nevihte, pozneje se bo ohladilo, severozapadni vetrovi. Južne Alpe: prevladoval bo široko z nevihtami.

Primarij dr. V. Meršol:

V boj proti malariji!

V četrtkovni številki »Slovenec« sem bral kratek članek s tem naslovom. Ker sem se več let nahajal v malaričnih krajih tako v Jugoslaviji kakor tudi v Ameriki in Turkestanu, zato so mi razni načini borbe proti malariji dobro znani. Dovolite mi torej k omenjenemu članku par pripomb. Kljub temu, da pri malariji poznamo povzročitelja, da vemo, kako se prenaša, da imamo v kininu dobro zdravilo, vendarle problem malarije ni enostaven, ampak zelo kompliciran. To vedo posebno dobro zdravniki, ki se bavijo s pobijanjem malarije v malaričnih krajih.

Malarijo povzroča poseben parazit: plazmodij malarije, ki se nahaja v krvi na malariji obolelega človeka. Za širjenje te bolezni je odgovorna samica komarja anofela, ki se o priliki sesanja krvi bolnega človeka sama okuži in tako okužena po gotovi dobi lahko prenese malarijo na zdrave ljudi, katerim sesa kri. Malarija se torej ne dobi od slabe vode in tudi ne od slabega zraka. Bolnik — anofelo — zdrav človek, to je pot širjenja malarije. Ako se hočemo uspešno boriti proti malariji, moramo razvoj malaričnega povzročitelja prekiniti bodisi v bolnem človeku ali pa v anofelu.

Glavni načini borbe proti malariji so:

1. Zdravljenje bolnikov

oziroma uničevanje povzročiteljev malarije v krvi. Čim več ljudi bo ozdravljenih od malarije, tem manj bo klicenosev in tem manj priložnosti bodo imeli komarci za okuženje. Najvažnejše sredstvo za zdravljenje malarije je kinin. V novejši dobi se s velikim uspehom uporablja ravno v slučajih, ko kinin odpove, plasmochin. Poleg tega poznamo še druga manj važna sredstva.

2. Zaščita manj zdravih oseb

v malaričnih krajih z uživanjem malih doz kinina.

3. Uničevanje komarcev anofelov.

Znano je, da komarji potrebujejo za svoj razvoj vodo. Na vodno površino ob bregovih samica leže jajčeca, iz katerih se pozneje razvijejo ličinke, iz njih pa komarji. Za leglo komarjev služijo predvsem stoječe in polagoma tekoče vode. Anofeli se ležejo najraje blizu človeških stanovanj, v lužah in mlakah, v vodnjakih, v malih močvirjih, v obrežjih, stoječih vodih potokov in rek itd. Večina ljudi misli, da bi z izsušenjem velikih močvirij v raznih krajih malarija sploh prenehala ali se vsaj zelo zmanjšala, kar pa ne odgovarja dejanskosti. Izsušenje velikih močvirij bi bilo zelo velikega agrikulturnega pomena, ker bi nam pridobilo nova polja, na samo malarijo pa v splošnem to ne bi veliko vplivalo. Znano je n. pr., da na Ovčjem polju v Vardarski banovini polje vlada tako močna suša, da prebivalci morajo ure in ure daleč hoditi po vodo, in vendar ravno v teh krajih vlada v poletnih in jesenskih mesecih strašna malarija. Istotako vem, da v okolici Stracina (blizu Kumanova) ni nobenih močvirij, pa je kljub temu jeseni večkrat do 50 odstotkov ljudi po vaseh bolnih na malariji.

Za uničevanje legel anofelov je torej potrebna predvsem mala asanacija t. j. zasipavanje luž in mlak okrog hiš, regulacija struge studencev, potokov in malih rek, da voda v njih ne zastaja, ampak hitro teče in jajčeca komarjev seboj odnaša in uničuje. Razen polivanja manjših vodnih površin s petrolejem se že od l. 1926 uporablja v Vardarski banovini arzenikovo zelenilo, ki je posebno dobro za obširnejša močvirja. Ličinke anofelov plavajo horizontalno in iščejo na površini vode hrano, pojedo drobni prah, se zastrupijo in poginejo. Manj uspešno deluje ta prah na ličinke navadnih komarjev, katere plavajo tako, da jim je glava izpod vodne površine ter tudi tam iščejo hrano.

Poleg omenjenih sredstev se uporablja še gojenje ribice (Cambsia affinis), ki jedo ličinke komarjev, dalje kultivacija rastlin (Chara foetida), ki preprečuje razvoj ličink, ali pa drevoja, ki potrebuje mnogo vode (Eucalyptis).

Vsa navedena sredstva imajo svoje nedostatke ter so mnogokrat neuspešna.

4. Preprečevanje uboda anofelov.

Najvarnejše sredstvo proti ubodu komarcev je redno vsako noč v malaričnih krajih uporabljati komarnik, i. t. gosto mrežo, ki se razpne okoli postelje tako, da komar ne more priti do telesa. Tudi na prostem je treba spati pod komarnikom. Mreže je treba imeti tudi na oknih in vratih hiš.

Ze dolgo vrsto let se vrši sistematična borba proti malariji v raznih deželah sveta, v Evropi posebno v Italiji in Španiji. V naši državi se je vršila pred vojno predvsem v Dalmaciji, po vojni pa tudi v Vardarski banovini in drugih malaričnih krajih. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je temu vprašanju posvetilo in posveča izredno veliko pozornosti, ter je ustanovilo mnogo večjih in manjših zdravstvenih ustanov v malaričnih krajih s posebno nalogo pobijanja malarije. Tudi vojno ministrstvo se trudi na razne načine, da prepreči širjenje malarije med vojniki in da zdravi obole.

Zanimal bo vsekakor odgovor na vprašanje, ali se je število malaričnih, ki se cenijo v naši državi na okroglo en milijon, v zadnjih letih kaj zmanjšalo in ali je manj komarjev. Odgovor ni lahek, ker ima malarija, kakor tudi druge infekcijske bolezni svoje valovanje, tako da imamo eno leto izredno veliko malaričnih, druga leta pa mnogo manj; dalje to mnogo odvisi od vremena. Vendar se lahko reče, da je število malaričnih manjše. To velja posebno za Hrv. Primorje in Sev. Dalmacijo kakor tudi za Skopje in bližnje okolice. Drugod je uspeh kljub sistematičnemu delu le delen, marsikje minimalen. Velikanski napredek v malaričnih krajih je gotovo v tem, da ima vsak priložnost brezplačno se zdraviti v higienskih ustanovah. S tem je pa tudi dana možnost, da se število klicenosev zmanjša.

V marsikaterem kraju pa se je ugotovil paradoks, da imamo vse polno anofelov, tudi klicenosev (bivši vojaki) ne manjkajo in vendar nimamo novih slučajev malarije, ki bi se okužili v danem kraju. Malarija se kljub anofelom ne širi. Taki kraji so pri nas v okolici Užice, mnogi kraji na Hrvaškem in drugod. Dognalo se je, da so komar-

ji postali zoofilni, da sesajo raje živalsko kot pa človeško kri. Ta zoofilna komarcev anofelov je poleg drugega tudi vzrok, da je malarija prenehala v Porenju, na Holandskem, Angleškem in drugod, kjer je mnogo anofelov, slučajev malarije pa zelo malo. Opazoval sem tudi v Prizrenu, da je v delih mesta, ki so bližje stoječim vodam in močvirju, kjer pa je mnogo hlevov z živino, manj slučajev malarije kot pa v delih mesta, ki so sicer dalj od stoječih vod, a brez hlevov.

Ceprav se Dravska banovina ne šteje med malarične kraje, vendar nas mora vprašanje malarije zanimati iz dveh vzrokov:

1. Na ozemlju Dravske banovine

je več krajev, kjer je pred desetletji vladala endemična malarija, kakor n. pr. v okolici Ljubljane, Celja in drugod. V teh krajih se še sedaj večkrat najdejo slučajev malarije pri ljudeh, ki niso prišli v noben drug malaričen kraj ter so se morali okužiti v domači vasi.

Čisto gotovo je, da se med komarji v okolici Ljubljane nahaja precej anofelov. Lani jeseni sem sam našel par eksemplarjev Anopheles-a maculipennis v okolici Studenca. Tu bi imel lepo nalogo zoološki oddelk ljubljanske univerze v zvezi s Higijenskim zavodom: točno preiskati vse kraje ljubljanske okolice in ugotoviti, ali se tam nahajajo legla anofelov in kakšne vrste; kje prezimujejo samice, kdaj se pojavijo prve ličinke na vodah, kdaj se pojavi prva generacija odraslih anofelov itd.; dalje predlagati potrebne mere, da se število komarjev sploh čim bolj zmanjša. Oprez-

Nesreča turista na Grintovcu

Kamniške planine bi v nedeljo kmalu zopet zahtevale krvavi davek za vse užitke in lepote, ki jih na njih uživajo številni turisti. Le malo je manjkalo, da se ni na Kamniških planinah smrtno ponesrečil eden mnogih turistov, ki so obiskali te planine. V soboto se je odpeljal v Kamnik, kakor tudi v druga izhodišča za ture, mnogo ljubljanskih turistov. Med njimi sta bila stavca Ivo Lang, zaposlen v Narodni tiskarni, in Zvonko Čukovič, zaposlen v Učiteljski tiskarni. V soboto sta dospela na Kokrsko sedlo in sta prenočila v Čojzovi koči. V nedeljo zjutraj ob pol 4 sta odšla s Kokrskega sedla proti Češki koči. Na zapadnem snežišču Grintovca pa se je Langu na zmaznem snegu nenkrat spodrsnilo in Lang je zdrsnil še po 40 m dolgi viseči pečini ter se končno ustavil na planoti, pokriti s snegom. Čukovič je odhitel na pomoč v Čojzovo koč, medtem pa je ponesrečenca že opazila skupina turistov, od katere je takoj pohitel k ponesrečencu g. Mirko Šušteršič, akademik iz Jarš, ki je ponesrečencu nudil prvo pomoč, ostala dva pa sta odhitela po pomoč na Kokrsko sedlo. Popoldne je dospela do ponesrečenca reševalna ekspedicija, v kateri so bili gg. Andrej

Brzovlak povozil dva konja

Na vozu sta spala voznika, ki sta ostala nepoškodovana

Laze, 20. junija.

Posestnik Anton Žganjar p. d. Pangričev iz Male Stange v kresniški župniji je v soboto zjutraj peljal s svojim mlajšim bratom visoko naložen voz oglja v Ljubljano, kjer ga je pri svojih starih odjemalcih spravil v denar. V mestu sta imela še druge opravke in kupčije, nakaar sta se pozno zvečer odpravila proti domu. Med potjo sta se okrepčevala v par obcestnih gostilnah in končno na vozu trdo zaspala. Tako sta ju konja pripeljala do železnice, prelaza v Slapnicah med postajama Lazami in Jevnico. Ker se je bližal brzovlak, ki prihaja po polnoči v Ljubljano, so bile zatvornice zaprte. Ker konja nista mogla naprej, sta zavila in peljala nekaj časa ob progi, nato pa zavila na železniški tir. Ker zaradi brega nista mogla spe-

Huda nesreča v Litiji

Litija, 20. junija.

Ko je danes ob pol 3 popoldne hotel z dvorišča mesarja Lojzeta Vrhovca izpeljati s konjem cirkularko 38letni Franc Lesjak, se je prednje kolo snelo. Konj se je splašal, podrl Lesjaka na tla in potegnil težko cirkularko po Lesjaku, ki je ležal na tleh. Konj se je odtrgal, dirjal čez litijski most in trg na litijsko polje, kjer so ga pri reki komaj zadržali. Lesjak je bil hudo poškodovan in so ga prenesli v gostilno Kati Grošel, kamor je takoj prišel okrogli zdravnik dr. Ukmar, ki ga je prevezal in odredil, da so ga z večernim vlakom prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Lesjak ima hude poškodbe na glavi in zlomljena rebra. Njegovo stanje je nevarno.

Obupan mladenič skočil v vodo

Ljubljana, 20. junija.

Na Ljubljani, nad mestom, je prišlo danes do razburljivega prizora in tragičnega slučajja samomora, pri katerem si je prostovoljno vzel življenje komaj 22 let star mladenič.

Malo pred poldnem je prišel na desno nabrežje Ljubljane med Kobijevo žago in mestnim kopalščem mladenič, ki je nato nekaj trenutkov stal in gledal v vodo, nato pa vzel iz žepa steklenico in jo naglil k ustom. Od kopalcev mu nihe ni posvetil kakšne pozornosti, mislili so pač, da mladenič pije kakšno hladilno pijačo ali žganje. Mladenič je nato zagnal steklenico proč ter se pogljal, tak, kakor je bil, namreč oblečen in v čevljih, v vodo. Ko so kopalci zapazili, da je skočil oblečen človek v vodo, so uganili, da gre za samomur in so pritekli, da bi mu rešili življenje. Toda bilo je zaman — samomorilec je nenkrat izginil pod vodo. Zaman so ga kopalci in drugi iskali pod vodo — nikjer niso mogli doseči trupla. Šele ko so z drogom preiskali vse dno ob bregu, so zadeli na truplo in ga dvignili iz vode. Vsi poskusi, da bi ga oživeli z umetnim dihanjem so bili brezuspešni — mladenič je bil že mrtel. Telefonično je bila obveščena policija, ki je poslala tja svojo komisijo. Zdravnik dr. Lapajne, ki je nadomeščal dr. Avramoviča, je ugotovil, da se je mladenič, preden je skočil v vodo, zastrupil. Res so našli v steklenici, ki jo je mladenič odvrnil na bregu, ostanke ocetne kisline. Mladenič je izpil toliko tega strupa, da bi gotovo umrl, tudi če ne bi skočil v vodo. Voda mladeniču sploh ni zalila nosu in ust, ker je imel mladenič polna usta slino, povzročene po kislini. Mladenič je bil lepo oblečen, v listnici pa ni imel prav nič denarja. Iz nje žene in otrok zaman.

nost je na mestu, ker klicenosev je precej, anofeli so pa tudi prisotni: možnost za širjenje malarije je dana. Prav tak je slučaj v samem Zagrebu, kjer se je ravno v zadnjih letih pojavilo veliko slučajev autohtone malarije po predmetjih.

2. Vsako leto odhajajo naši fantje kot vojaki v južne kraje,

kjer kljub meram, katere so predvzele in predvzemajo vojaške oblasti, večkrat oboje na malariji. Marsikdo se potem vrne domov bolan ter se mora zdraviti več let, preden se malarije reši. Da je zdravljenje tako dolgotrajno, temu je krivo predvsem to, ker se zdravijo ljudje nesistematično; večinoma brez kontrole zdravnika vzamejo ob napadu kinin, sicer ga pa ali sploh ne jemljejo ali pa jako neredno. Zele pač zmanjšati stroške za zdravljenje, katero navadno morajo plačevati sami.

Treba je omeniti, da se v oziru okuženja z malarijo ne godi nič boljše prebivalcem Šumadije, srednje Bosne, večjega dela Banata in Hrvaške, ki tudi doma nimajo te bolezni. Ravnotako tudi južni kraji niso vsi malarični.

Ze pred leti sem predlagal, kar ponavljam: Vsi od vojakov prihajajoči fantje po celi državi naj bi se prijavljali po vrnitvi pri okrajnih zdravnikih, higijenskih ustanovah ali vojaških in civilnih bolnišnicah, kjer bi se ugotovilo, ali so se od vojakov vrnili z neozdravljivo malarijo. V pozitivnem slučaju bi se sistematično zdravili do popolnega ozdravljenja na državne stroške, ker so tudi v državni službi dobili bolezni. Do sedaj se namreč v naših krajih morajo zdraviti na svoje stroške.

V zvezi z malarijo v naši domovini je še mnogo vprašanj, katere bi bilo potrebno obravnavati, vendar zaenkrat dovolj. Kdor pa se kaj bolj zanima za malarijo ali potuje v južne kraje, si lahko nabavi brošuro »Malarija«, katero je izdal Higijenski zavod v Ljubljani.

"Kakor novo je -perilo!" - saj je oprano z Gazelo!



TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

Zažgimo kresove!

Treznostna misel mora iti po vsej Sloveniji! Ta misel ne sme več ugasniti, preminuti, izginiti, dokler ne postane kost in meso!

Kres, praznik treznosti, nam daje priliko, da to misel zopet bolj užgemo in razplamtimo, da bo živela in žarela po vsej Sloveniji!

V Ljubljani bo kresno nedeljo, 26. junija, občni zbor »Svete vojske«. Ob 10 dopoldne v dvorani Rokodelskega doma.

Vsi, ki želite potrebo, da se naš narod moralno dvigne, ki odobravate prizadevanje za treznost naroda, pokažite svojo simpatijo in izkažite svojo moralno podporo temu prizadevanju! Povabljeni ste najprijeznejše in najpriširnejše: udeležite se običnega zbora! — Vsak bo lahko povedal, v kateri smeri in katerih mejah naj se giblje treznostni pokret!

Vsa ljubljanska prosvetna društva in vse kongregacije so bile od svojih central pozvane, naj se treznostno organizirajo. In to do konca junija. Zelim, da na običnem zboru nastopijo zastopniki vseh teh organizacij in poročajo o stanju treznostne organizacije v okviru družb in društev.

Popoldne iste nedelje bo proslava treznosti na Rožniku. Ob štirih v cerkvi nagovor in pete liturgije, nato treznostna zabava v gostilni na Rožniku: govori, deklamacije, petje, temburica. Vsi prijetelji treznosti v Ljubljani povabljeni k tej zabavi in proslavi!

Dežela naj pa praznuje praznik treznosti po svoje! Naj ne bo župnije, kjer bi se ta dan ne slišal glas: Pokora! Jancz Kratnik je klical k pokori, sv. oče Pij kliče k pokori. Če ne drugega, naša pokora bodi vsaj ta: bodimo zdržni in trezni!

Ti glasovi naj bodo naši kresovi! Zažgimo jih po vsej Sloveniji!

Župniku Fr. Hočevarju v spomin!

Slovenec je prinesel kratko vest o smrti župnika v Ustju na Vipavskem. Blagi pokojnik res zasluži, da mu posvetimo vsaj še kakšno skromno vrstico, kakor je bil tudi ves skromen sam. Bil je majhne postave, pa notranje velik in globok. Študiral je večinoma odlično, odlično je bil pa pozneje tudi kot duhovnik. V prvih letih, ko je bil malo bolj zdrav — bolehal je sicer vedno — je rad prijel za pero in napisal mnogokaj tehtnega v biv. Duhovnem pastirju: pridig in ocen. Lepa črta v njegovem življenju je bila, da se je mnogo bavil s knjigo in bil močno načitan v teoloških in drugih vedah. Ze kot Alojznik je kazal, da bo koristen. Velik ljubljencec je bil alobježiškega vojde dr. Andreja Karlina, sedaj kneza in škofa lavantinskega, ki je z globokim pedagoškim čutom odkril v gojenju njegovega globoko naruro. Povsod, kjer je služboval, v Toplicah, Stopičah in v Ustju je znal navezati ljudi na sebe, ker je bil resnično vzoren. Da je bil boljšega zdravja, bi se bil še bolj izkazal. Če je škoda vsakega našega inteligenta v našem ljudstvu na Vipavskem je posebna škoda, da je izgubilo v najlepši moški dobi umrlega Franceta Hočevarja, ki mu naj ohrani blag in hvaležen spomin!

Vlom v župnišče

Maribor, 20. junija.

V noči na ponedeljek so neznani vlomilci vdrli v župno pisarno v Slivnici pri Mariboru. Zvili so mreže na oknu ter se spravili v pisarno. Pretaknili so vse kote, zmetali vsevprek, misleč, da bodo našli večjo množino denarja, ki ga pa ni bilo. Zadovoljiti so se morali z usnjato aktovko, 5 šilingi, 1 kovačem in 20 Din drobiža ter nekaterimi jestvinami. Vse drugo so pustili na miru ter so jo odkurili v temno noč. V župnišču so bdeli še do pol 12, tako da se je domnevalo, da so se vlomilci pojavili med polnočjo in 3 zjutraj. Imeli so srečo radi tega, ker je pri električnem zvoncu nastal kratek skit ravno pred nar dnevi. V nasprotnem slučaju bi signal dežal v gornje prostore ter bi jo vlomilci posteno izkupili. Po vseh okoliščinah sodeč so vlomilci nrečej dobro poučeni o vseh razmerah v župnišču in bodo imeli orožniki najbrže lahko nalogo, da jih izsledijo.

Sina prodal ciganu za konja

Osijek, 19. junija.

Včeraj je policija aretirala cigana Dimitrija Jovanoviča, rodom iz Erduta. Cigan je zjutraj hodil po spodnjem mestu, vodeč za roko 12 letnega dečka, na katerem se je videlo, da je od kmetijskih staršev. V neki družbi je cigan izjavil, da je tega dečka zamenjal za konja. Policija je za to zvedela in aretirala cigana. Cigan je na policiji trdil, da je bil ob neki priliki v družbi s kmetom Klemom v Sv. Ivanu Prigrevici. Klem mu je tožil, da ima polno otrok in da se nahaja v težkih materijelnih razmerah. Ponudil je ciganu svojega 12 letnega sina Vendelina, če mu da zanj enega konja. Cigan je res vzel kmetovega sina in ga odvedel s seboj, konja bi pa moral danes v Erdutu izročiti kmetu. Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi, če gre res za tako čudno prodajo otroka, ali pa če je cigan otroka ukradel. Cigana so pridržali v zaporu.

Mati stremi otroki izginila

Zagreb, 19. junija.

Železniški aslužbenec Spiro Bezbradica je naznanil policiji, da je v petek izginila njegova žena skupno s tremi otroki. Ko se je Bezbradica v petek ob dveh popoldne vrnil iz službe domov, ni nikjer našel svoje družine, pač pa je dobil na mizi listič, na katerem mu sporoča žena, da gre v smrt skupno s svojimi otroki. Mož je bil ves iz sebe od žalosti in skrbil ter je cel dan vesepovsod iskal ženo in otroke, toda brez uspeha. Končno je zadovo ročil policiji, ki sedaj išče izginolo družino. Najstarejša hčerka Dušana je stara 7 let, Jelenka tri leta, Jovanka pa dve leti. Dostoj je bilo vse iskati nje žene in otrok zaman.

Ljubljana

Slovesna blagoslovitev temeljnega kamna pravoslavne cerkve

Včeraj ob 8.05 se je pripeljal iz Celja v Ljubljano Nj. Sv. patriarh srbske pravoslavne cerkve Varnava, da blagoslovi temeljni kamen pravoslavne cerkve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Na lepo okrašenem kolodvoru je pričakovala patriarha, ki je bil v Celju posvetil ondotno novozgrajeno pravoslavno cerkev, cela vrsta odličnikov, na čelu jim zastopniki oblasti, predstavniki različnih kulturnih društev, oficirski zbor ter veliko število dam. Ko je patriarh izstopil iz vlaka, ki se je bil pripeljal na postajo med grmenjem topov z gradom in sviranjem vojaške godbe, so ga drug za drugim pozdravili zastopniki oblasti in raznih društev. Nato se je patriarh s svojim spremstvom in drugimi odličniki odpeljal v pravoslavno kapelico vojašnice vojvode Mišića, kjer ga je čakala pravoslavna cerkvena občina s svojim predsednikom, univerzitetnim profesorjem dr. Hadžijem na čelu. Patriarh se je nato zahvalil narodu Slovencev, ki je pravi tako pomenljiv kot narod Hrvatov in Srbov za srečno bodočnost države, nakar se je pričela velika liturgija.

Nato se je Nj. Sv. patriarh Varnava s svojimi soblagoslavlajočimi škofi, dr. Irenejem Čirčim baškim, dr. Maksimilijanom Hajdinom zagrebškim in tuzlanskim škofom dr. Nektarijem Kruljem ter ostalim spremstvom po ulicah, okrašenih z zastavami odpeljal v Trubarjev park, kjer je bila zbrana številna množica pravoslavnih vernikov, častnikov in drugega občinstva, zunaj je pa stala častna četa vojakov z godbo. V park je vstopil patriarh s škofi, protorejci in semeniščani pevci iz Sremskih Karlovcv v procesiji. Med odličniki na tribuni so bili divizijski general Ilić kot zastopnik kralja, ban dr. Marušić, podban dr. Pirkmajer, pravoslavna cerkvena občina z univ. prof. dr. Hadžijem na čelu, mestni župan dr. Puc in podžupan prof. Jarc, general Popović, rektor univerze dr. Serko, senatorji Ivan Hribar, dr. Novak, profesor dr. Rožić in dr. Ravnar, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Bogina, minister n. r. Zupanič, zastopnik direktorja

finančne direkcije Spindler, češkoslovaški konzul Sečić in cela vrsta zastopnikov kulturnih, gospodarskih ter stanovskih društev.

Med ubranim petjem pravoslavnih semeniščnikov je patriarh s socelebrirajočimi tremi škofi začel obred blagoslovitve temeljnega kamna pravoslavne cerkve. Graditelj cerkve ing. Korunović je prečital spominsko listino, katero je potem zastopnik Nj. Vel. kralja, general Ilić zavezal z državno trobojnico, nakar so listino položili v stekleno posodo, v katero je patriarh vli bil blagoslovljeno olje, nakar so jo dejali v kovinski cilindri in položili v zemljo. Škof Irenej pa je položil v zemljo preprosto lesen križ z letnico 1932. Temeljni kamen je položil v zemljo s pomočjo arhitekta in delavcev patriarh sam. Med svečanostmi so grmeli topovi z grada, vojaki pa so oddali salve.

Nato je imel patriarh govor, v katerem se je najprej spomnil zaslug sv. Cirila in Metoda za slovenske narode, posebej za Jugoslovane, Srbe, Hrvate, Slovence in Bolgare. Zelo pristrano se je patriarh spomnil naroda Slovencev, kollega lepi in veličastni jezik in narodne osobine je te dni posebno občudoval. Nismo prišli, je dejal patriarh, da komu vsiljujemo svojo vero, marveč da posvedočimo svoje spoštovanje do slovenskih apostolov, ki so južnim Slovanom dali krščansko kulturo za temelju narodnega jezika, ljubezen do Slovencev ter do jugoslovanske države in naroda. Poveljičujoč edinstvo države in jugoslovanskih rodov, je patriarh svoj govor končal z izrazom udanosti in ljubezni do Nj. Vel. kralja, vladarja Jugoslovanov, kateremu je trikrat vzkliknil »Živijo!« Množica je vzklikne navdušeno ponovila, godba pa je zaigrala državno himno in Jenkovo himno.

Končal se je obred z molitvijo za kralja, ki so jo spremljale salve in prisrčni izrazi lojalnosti navzočih do vladarja. Nato je Nj. Sv. patriarh s spremstvom v procesiji odšel iz parka, nakar so se patriarh in odličniki odpeljali v »Unione«

Znižali smo cene vsem oblačilom Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

Kaj bo danes?

Opera: »Mala Floramye«. Red A.
Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra 78, in mr. Hgčevcar, Celovška 34.

● **Nagla smrt.** V nedeljo zvečer je odšla policijska komisija na Staro pot št. 2, kamor je bila poklicana, da ugotovi vzrok smrti nekega starčka. Tam je namreč umrl 71 letni bivši usnarski pomočnik Franc Juvan, doma iz Kanduš. Policijski zdravnik je ugotovil, da je starčka zadela mrtvoud in da je takoj umrl. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico k Sv. Kristofu.

● **Nesreče in poškodbe.** Poleg 29 letnega Langa, o katerega nesreči poročamo na drugem mestu, je bolnišnica sprejela v nedeljo in včeraj še tri ponesrečence. 34 letni posestnik Andrej Obreza iz Podbukovja 8 pri St. Lambertu v litijem okraju, je pri košnji padel tako nesrečno, da si je obrazil levo roko. — Mesarski mojster 26 letni Stane Marinič je padel tako nesrečno s kolesa, da si je poškodoval levo roko. — 39 letno ženo trgovca Marijo Skoficevo v Sveti ulici 8 je nekdo po nesreči sunil v trebuh tako, da je dobila notranje poškodbe.

● **Deteljo kraje.** Posestniki kozocev in shramb na ljubljanskem polju so se zadnje čase močno pritoževali, da jim neznan ljudje pobirajo krmo, zlasti pa suho deteljo, iz kozocev. Sedaj pa se je eden teh tatov le ujel. Posestnik Ivan Šlamberger iz Most, Prešernova ulica 8, je dobil te dni od nekega posestnika nepodpisano pismo, v katerem mu ta sporoča, kako je videl tri moške, ki so ponoči prišli do njegovega kozočca in naložili na voz veliko detelje ter jo odpeljali. Pismo mu je tudi sporočilo kje naj išče tatove. Pisec pisma je pisal Šlambergerju, da so tudi njemu neki tatovi pokradli precej detelje. Šlamberger je takoj nato ugotovil, da mu je iz kozočca izginilo približno 500 kg detelje, vredne okoli 500 Din. Tatvino je sporočil policiji, ki je takoj ugotovila, kdo je ukradel deteljo. Bil je to neki manjši prevoznik, ki je deteljo ukradel s pomočjo svojega hlapca in nekega delavca. Policia je našla deteljo

v prevoznikovem hlevu, bilo pa je je mnogo manj, kakor pa je Šlamberger prijavil. Nekaj jo je seveda prevoznikov konj že pojedel, drugo deteljo pa so morda pokradli še drugi tatovi. Značilen pa je bil tatov izgovor: »Sem mislil, da je bila detelja nekega bogataša!« Policia se sedaj trudi, da bi ugotovila še ostale tatove, tako da bo imela krma na ljubljanskem polju mir pred nepoklicanci.

● **Razne tatvine.** Gostilničar Emanuel Žagar na Vodovodni cesti 26, je prijavil, da je nekdo v noči na ponedeljek, oziroma že v ponedeljek zjutraj, vlomil v njegovo kuhinjo. Vlomilec je razbil dve šipi na oknu in se splazil v kuhinjo. Odnesli pa ni mogel ničesar, ker je vlomilca slišal gostilničar, tako da je moral kar hitro pobegniti. — Elektromonter Karel Sinkovič v Trnovskem pristanu 10 je prijavil tatvino telefonskega inductorja, kolesnega plašča in cevi v vrednosti 500 Din. — Zidarskemu delavcu Francu Setničarju je bil v Mestnem logu ukraden nov telovnik, v katerem se je nahajala srebrna ura. — Bosanskemu delavcu Velegi Puskarju v Rožni dolini je neki drugi Bosanec ukradel v neki trnovski gostilni zavitek obleke v vrednosti 410 Din.

KAVA dnevno sveža pri LEGAT, Miklošičeva c. 18 specerija, delicata, zajutkov.

● **Hazardna igra z jermenom.** Med hazardne igre, ki niso dovoljene, spada tudi tako zvana igra na jermen, ki je med postopajci precej razširjena. Igralci namreč navijejo jermen okoli svinčnika ali palice in potem stavijo, ali se bo zaponka jermena prišla palice ali ne, ko jermen izpuste. Na policijo je prišel te dni prijavit neki delavec, da ga je postopač Jernej K. pri tej igri osleparil za srednjo vsoto, ki je za uboga delavca tem bolj pomembna. Policia je Jerneja aretirala, mu odvzela prisleparjeni denar in jermen ter ga izročila sodišču.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje v Lichtenhurnovem zavodu v Ljubljani. — Meščanske gospe in matere, ki se še žele prigrasiti za zaprte duhovne vaje od 29. junija zvečer do 3. julija zjutraj, naj to nemudoma store na naslov: Vodstvo Lichtenhurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg. Duhovne vaje za učitelje in uradnike bodo od 14. julija zvečer do 18. julija zjutraj. Posledna vabila se ne bodo pošiljala. Vljudno vabljenje! Priglasite se čimprej.

Kulturni obzornik

GEORGES DUHAMEL: PRIZORI IZ BODOČEGA ŽIVLJENJA

Francoz Georges Duhamel, ki je marsikatero krajino na zemski skorji dobrodušno prepotoval, razbistril in premislil razmere v tej in v oni deželi, pisal nato čedne in priljubljene knjižice, srečen in vesel v svojem početju, Francoz Duhamel pride v Ameriko. Treba je pomisliti, da je Duhamel stoočstotni Francoz in Amerika stoočstotna Amerika. Njegovemu prijetno duhovitemu, lahkotnemu in finemu, čustvenemu slogu je Amerika trd oreh. Nenadoma tiči mož v zagati. Ponosni Francoz, ki je po svetu delil dobre nauke kakor odpustke, ki so jih dežele, katerim so bili namenjeni, sprejemale z vso spoštljivostjo in uvaževanjem, strahoma spozna, da je Amerika odpornejša, močnejša od njegovih zlatih nauk, spozna, da je vsaka beseda, ki jo s svojo srčno krvjo toplo meče pošasti v obraz, kakor bob ob steno, pa je ni rešitve za Ameriko in — o groza! — da je ni za ves svet, ki drevi za publiki ameriškim slepilom.

Nadž Duhamelovega pisanja je preprosto. Vzel je najzračnejše, za evropsko pojmovanje negativne strani iz sodobnega ameriškega življenja, in razgalil njih negativnost. Poglavlja, ki se vrste v knjigi, so prav za prav dialogi z različnimi predstavniki ameriškega duha. Debata je v ironiji, v duhovitoenju in v napol resno razpravljanje zavlečena, a prav zato bistvu vprašani bližja nego abstraktna, teoretizirajoča razprava.

Zagata, v kateri se čuti Duhamel po svojih razgovorih s predstavniki ameriškega duha, je v tem, da vidi neizbežno prihajati zlo, ki se skriva v toli hvaljenem ameriškem življenjskem sistemu, in ga ne more ubraniti. Zlo, ki je zajelo Ameriko, ki so ga osvojile tam že avtohtone generacije mešanih narodov, ki tvorijo ameriško ljudstvo, to

zlo je na pohodu. V malo drugačni obliki se sčepi v Rusiji, prav v pristni ameriški obliki pa podminira z vsak dan večjim prodiranjem tudi Evropo in ves ostali svet. Ustavljati se temu navalu — pravi Duhamel — je nemogoče. Tukaj je na delu elementarna sila. Posameznik se še more upirati, Duhamel je z vsem srcem tisti posameznik, a v množice že leze zlo behaviorizma.

Zakaj filozofsko podlago ameriškega duha tvori behaviorizem. To je znamenita teorija, da je človek žival in nič več — pasma, ki jo je treba z vso skrbnostjo gojiti in navajati na red, da se ohrani in fizično izpopolni. To filozofijo je rodila in jo praktično goji Amerika.

Seveda stoji v ospredju Duhamelovih skrbí vprašanje evropske civilizacije, ki bi jo bilo treba rešiti. Ne smem tajiti, da ima Duhamel o tej civilizaciji sicer povsem jasno predstavlo, a da je tudi ta že skvarjena prav po tistih elementih, ki so nazadnje dovedli do behaviorizma, do ameriškega duha. Zakaj brez prosvetljenosti, brez poveljevanja človeškega razuma, ki mu Duhamel kadi, ki ga povzdiguje v humanitarno religijo, bi gotovo ne bilo tega izrodka, tega zla, katerega se naš avtor tako boji. Prav v tem je tragika viteškega in človekoljubnega gospoda Duhamela. Nedvomno je, da sloni pojmovanje človeka v evropskem smislu na krščanstvu in da je ta osnova ostala tudi teoretičnemu humanitarizmu, prosvetljene humanitarosti bistvena opora. A človeška primes, ki je izmalčila ideal krščanskega človeka, človeško pojmovanje božjih zakonov in uporabljanje le-teh v mejah oblasti človeškega razuma, nikakor ni mogla ostati v romantični zvezi s krščansko evropsko duhovno tradicijo. Emancipacija humanitarnega svobodoumnega duha, je pač morala vesti v nesmisel behaviorizma. Zdjaj si stojita oče in sin nasproti. Duhamel kot predstavnik kolektivnega očeta, Amerika kot predstavnik kolektivnega sina. In oče se zgraža, sin se mu postavlja po robu. Duhamelova plemenita gesta ni nič več kakor gesta. A ves obup je v nji izražen. Odborod.

Maribor

□ **Svečana promocija dr. Reiserja.** V slikoviti Pekarji pod Pohorjem se je vršila v nedeljo dopoldne intimna slovesnost na domu dr. Otmarja Reiserja. Znamenitega učenjaka je odlikovala graška univerza z najvišjim odlikovanjem — častnim doktoratom za priznanje velikih zaslug, katere si je imenovan pridobil. Pomen odlikovanja je še podčrtalo dejstvo, da se je izvršilo na učenjakevemu domu. Univerza je odposlala kot svoje delegate rektorja dr. Rintelena, dekana filozofske fakultete dr. Schmidta in kot promotorja profesorja dr. Storchja, ki so izvršili svečano promocijo. Svečanosti je prisostvoval najožji krog slavljencevih prijateljev in sorodnikov.

□ **Mestni načelnik dr. Lipold** se je povrnil s potovanja v Belgradu, kjer se je mudil pretekli teden. Intervenal je v raznih komunalnih zadevah, med drugim radi posojila pri Narodni banki za gradnjo carinskih poslopij. Načelnik je dobil na merodajnih mestih zadovoljiva zagotovila.

□ **Zrelostni izpiti na mariborski gimnaziji.** V našem poročilu o zrelostnih izpiti na mariborski humanistični gimnaziji so pomotoma izpadla imena nekaterih maturantov. Izpise so položili tudi Mikuz Franc, Meznarič Matija (oporočen), Muršak Adolf (oporočen), Kranjc Franc in Vošnjak Stefan.

□ **Maturantje mariborske klasične gimnazije** se zahvaljujejo cvetličarju J. Jemcu, da jim je ob priliki njihovega poslovnega večera šel na roko ter jim okrasil dvorano z oleandri.

□ **V naše državljanstvo** je sprejet ugledni tukajšnji posestnik in neumorni poveljnik mariborskih gasilcev gosp. Ivan Voller. Včeraj je položil državljansko prisego na okrajnem načelnstvu v roke okrajnega podnačelnika dr. Vrečerja.

□ **Obmejni promet je živahen.** Kljub raznim valutarnim omejitvam je obmejni promet preko Maribora zelo živahen. Mesec maj kaže celo znaten napredek napram aprilu, kar je seveda pripisati naraščanju števila letoviščarjev, ki prihajajo iz inozemstva. Čez Maribor je pripotovalo skupno 10.774 tujcev, med njimi 2952 naših državljanov. V istem mesecu je odpotovalo iz države čez Maribor 9736 oseb.

□ **Mariborci si vedo pomagati v pasji vročini.** Greč ven proti periferiji in strmiš nad iznajdljivostjo ljudi, ki si pomagajo proti vročini kakor je bila na primer preteklo nedeljo. Ob studencu ti obesijo na drevo vrtno škropilnico ter sipajo hladne curke z nje s pomočjo vrvi, ki služi obenem za spuščanje škropilnice za zajemanje nove vode. Tako gre doli, gori, hladen curek, in spet doli... Živela iznajdljivost. Ljudje pravijo, da je takšno hlajenje najcenejše in najkomodnejše.

□ **Morda le bo.** Banska uprava razpisuje za dan 11. julija prvo javno pismeno ponudbeno licitacijo za gradnjo stanovanjskih hiš za carinike v Mariboru. Licitacija se vrši v soboto št. 17 tehnične razdelka banske uprave v Ljubljani ob 11. Podrobnosti o licitaciji so razvidne iz tozadevnega razpisa. — Morda pa le bo nekaj z zgradbo carinarnice in ostalih naprav, ki jih Maribor tako težko pričakuje.

□ **Železničarska stanovanja se podražijo.** Stanovalec železničarske kolonije je sila razburila vest, da se bodo podražila stanovanja v železniških stanovanjskih hišah. Stanovanjem se bo povzela cena s 1. julijem in sicer v starih in novih hišah; v starih od 75 na 150 Din in v novi koloniji od 60 na 100 Din. Hkrati s povišanjem cen stanovanjem se govori zopet o novem znižanju prejemkov nameščenec železniških delavcev, ki po večini vsi stanujejo v koloniji. Baje se naj znižajo prejemki s 1. julijem ponovno za 7%. Tako bodo reveži dvakrat prizadeti...

□ **Tri mariborske srake pred sodniki.** Po daljšem času je obravnaval mali senat včeraj zopet tipično mariborsko zadevščino. Tri tatinske srake iz obdravskih ulic so se zagovarjale radi številnih pregreh zopet tujo lastnino. Mladi, komaj 22 letni Franček F. kot glavni krivec, njegov oče Ivan in brezposelni delavec Ivan K. kot sokrivca. Najmlajši od čedne trojice, že čestokrat predkazovan zaradi tatvin, ima nič manj kot 11 takih pregreh na vesti. Njegov oče in soobtoženi K. sta pa spravljala nakradeno blago v denar. V tatvinah niso bili izbirčni, vse, kar jim je padlo v roke, je bilo dobro. Pred sodniki so tajili vse vprek. Franc Danko je bil obsojen na 4 mesece in 7 dni strogega zaporja, Ivan Danko na 3 mesece strogega zaporja in Ivan Klaneček na 1 mesec in 14 dni strogega zaporja.

□ **Delavski denar poveril.** Okrožno sodišče je včeraj obravnavalo slučaj, ki je svojočasno vzbujal med delavstvom ruske tvornice dušika mnogo razburjenja in nevolje. Zagovarjal se je delavski zaupnik in predsednik delavskega podpornega društva v dušikovih tovarnah Blaž Vigec; glasom obtožnice je osumljen poveril na škodo delavstva. Delavsko podporno društvo v imenovanih tovarnah je bilo ustanovljeno leta 1924. Delavci so prispevali v fond po svojih skromnih močeh in iz teh prispevkov so se nakazovale podpore



To se Vas ne tiče,

ker vem, da Vas veselo razpoložijo že sama misel na Radensko vodo, toda jih je še nekaj, ki ne poznajo dobrot te vode, tem velja moja beseda: Ko Vas žgeči solnčni žarki prisilijo, da se zatečete na hladni vrt, naročite si k četrtinki evičkega steklenice Radenske Gizele vode ali Radenske Kraljeve vode. Nobena teh voda ne spremeni barve vina, pač mu da slasten okus. Taka pijača Vas bo močno poživila, okrepila in ohladila.

bolnim delavcem, četudi so bili brez dela. Slednji pa so dobivali podpore le za dobo enega leta. Mesečno so prejeli 100 do 150 Din. Podpore je delil uradni tovarne na nakazilo osumljenca, ki je predsedoval podpornemu društvu od ustanovitve dalje ter je užival splošno zaupanje tako vodstva tovarne, kakor delavstva. To zaupanje pa je Vigec zlorabil na ta način, da je dal nakazati podpore delavcem, ki že davno niso bili upravičeni jih sprejemati in je nato te podpore tudi sam dvigal ter si denar pridržal. Skupno se je moglo osumljencu dokazati, da je poveril 19.100 Din delavskega denarja, najbrže za znaša poverljiva vsota še mnogo več; končni znesek je nemogoče ugotoviti. Vigec je poverbe priznal v dokaznem mu obsegu. — Blaž Vigec je bil obsojen na 8 mesecev strogega zaporja in triletno izgubo častnih pravic.

Celje

□ **Smrtna kosa.** V javni bolnišnici je umrla v nedeljo 19. t. m. v starosti 31 let Ana Cesarjeva, žena malega posestnika iz Podloga pri St. Vidu. — Isti dan je umrla v bolnišnici Anica Oračeva, kočarjeva hčerka od Sv. Stefana pri Šmarju pri Jelšah. — Pokojnim večni mir in pokoj, žalujočim preostalom pa naše iskreno sožalje!

□ **Šahovski turnir.** V nedeljo 19. t. m. ob 1 popoldne se je vršil v malem salonu hotela Evrope prijateljski šahovski turnir med mariborskim in celjskim šahovskim klubom. Igralo se je na 7 deskah. Zmagali so Mariborčani v razmerju 5:2. □ **Nogomet.** V nedeljo 19. t. m. se je vršila na igrišču SK Celja na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Svobodo iz Ljubljane in SK Celjem, ki se je končala s nekoliko sreče z zmago SK Celja v razmerju 4:2.

□ **Dragocen križec izgubljen.** V soboto 18. t. m. je izgubila neka gospa v mestu zlat križec, ki je dragocen rodniški spomin. Najditelj se naproša, da odda križec proti nagradi pri predstojništvu mestne policije.

□ **Državna dekliska meščanske šola** priredi v dneh 26., 27. in 28. t. m. razstavo ženskih ročnih del, risb in pismenih izdelkov učenk. Razstava bo odprta v nedeljo 26. t. m. ob 8 zjutraj in odprta vsi dnevi od 8 do 12 predpoldne in 2 do 6 popoldne, na Vidov dan se pa zaključil ob 11 dop. Vstop k razstavi prost vsem obiskovalcem.

□ **Vlom sredi mesta.** V noči od nedelje 19. t. m. do ponedeljka zjutraj je bil izvršen vlom v trgovino g. Meška na Aleksandrovi ulici. Vlomilno je bilo iz krojaške delavnice g. Meška v trgovino in sicer na tako spreten način, da je razvidno takoj na prvi pogled, da so morali vlomilec krajevne razmere poznati izredno dobro in da je bil zločin pripravljen že dalje časa. Vlomilci so odnesli v glavnem samo blago, dočim se predalčkov niti lotili niso, zakaj, tega policija dosedaj ni mogla dognati. Verjetno je, da jih je nekdo moral motiti pri dobičkanosnem poslu. Škoda, ki jo trpi gosp. Meško, dosedaj še ni točno dognana, je pa precejšnja.

□ **Trgovine na Vidov dan.** Člani okrajnega gremija trgovcev se opozarjajo, da morajo biti na Vidov dan trgovine zaprte le dve uri predpoldne, in sicer od 8 do 10. Na praznik Sv. Petra in Pavla pa morajo biti trgovine zaprte vse popoldan. — Načelnstvo.

Ptuj

Dober plen ptujske policije. Policijski stražnik Osterman je ustavil na ulici nekega človeka, ki se je klatil po Ptuj tu ter se sumljivo vedel. Na stražnici so našli pri njem poselsko knjigo, glasečo se na Franca Gošče, rudarja iz litijske okolice. Ko so se malo pobeskali po uradnih spisih, so na začetku aretirance kakor tudi policijskih organov ugotovili, da ga zasleduje deželno sodišče v Ljubljani radi razbojništva. Seveda so ga takoj vtačili v luknjo ter ga odposljo pod sigurnim nadzorstvom v Ljubljano, kjer nanj že čakajo.

Sprejem v prvi razred gimnazije. Tozadevno naše poročilo izpopolnimo še v toliko, da se vrše izpiti, in sicer dne 24. t. m. za prosilce izven Ptuja, dne 25. t. m. za prosilce iz Ptuja. Prošnje je vložiti najdalje do 23. t. m.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 21. junija: 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Otroški kotiček (Manca Komanova) — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Dr. I. Grafenauer: Nemščina 20.00 Gdč. Dejak: Slov. narodne noše (esperanto) — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.30 Čas, poročila, plošče

Sreda, 22. junija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Gospa M. Maver in dr. N. Prebrazniški čitata odlomke iz komedije Ostrovskega »Volki in ovce« — 19.30 Literarna ura: Črtice (G. Stierha) — 20.00 Samospevi gospe Zorke Levičnikove — 21.15 Samospevi g. Lado Hribarja — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Sreda, 22. junija:

Budapest: 20.00 Prenos iz studija »Aleksandre Kislyudyc« — 22.00 Pestrta glasba. — Dunaj: 19.45 Plesna glasba zadnjih 3. stoletij. — Praga: 19.00 Sekstet — 20.15 Brno. — Langenberg: 20.30 Goethe Weimar in Rim — 22.20 Koncert. — Rim: 20.45 Komedija. — Beograd: 20.10 Vokalni koncert — 21.00 Komedija. — Berlin: 19.10 Zabavna glasba — 20.10 Veseloliga. — Toulouse: 21.00 Večerni koncert — 22.45 Koncert vojaške godbe. — Stuttgart: 20.30 Pestrta ura — 22.0 Mandoline. — Barcelona: 21.05 Radio koncert — 22.40 Finska glasba

Skrivnosti Velikonočnega otoka

Ob zahodni obali južne Amerike leži čilenski otok, ki ga imenujejo Velikonočni otok. Ta otok je poln skrivnostnih zanimivosti, katere hodijo pro- učevati učenjaki vsega sveta. Svoje ime je otok do- bil zato, ker ga je pred nekako 200 leti odkril ho- landski mornar Roggeveen ravno na veliko noč. Kakor so kasneje ugotovili, je ta otok že poprej enkrat obiskal angleški mornar Dawis, ampak te- daj je svet le malo izvedel o tem skrivnostnem otoku. Zato ga je pravzaprav strmečemu svetu od- kril šele Holandec Roggeveen. Kmalu za tem je prišel na otok Francoz Laperouse. On je bil prvi znanstveni raziskovalec, ki je znanstveni svet z vsem poudarkom opozoril na ondotne najdbe.

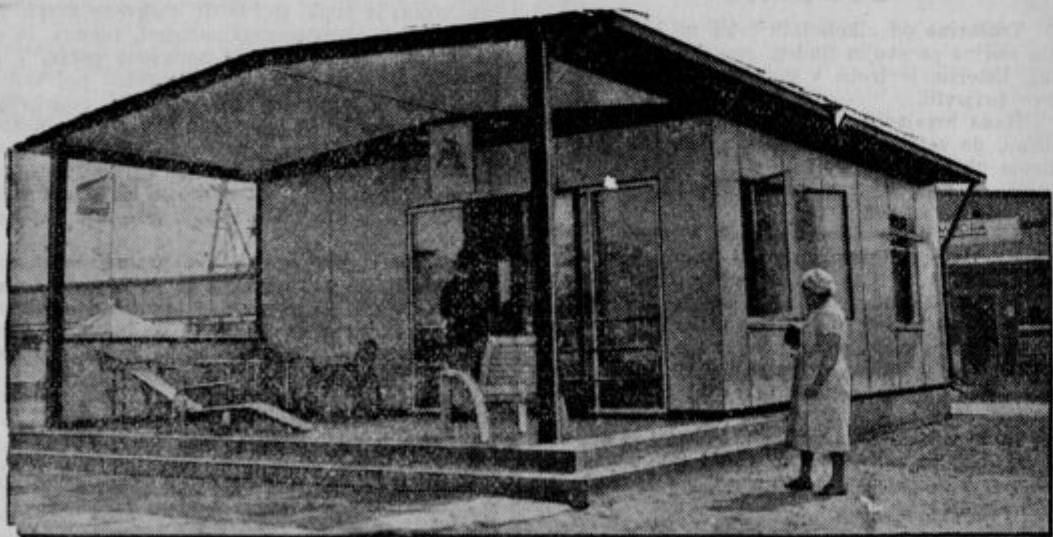
Na Velikonočnem otoku prebiva neko poline- zjsko pleme. Število prebivalcev v zadnjih deset- letjih zelo nazaduje. Okrog leta 1900 je bilo na otoku še okrog 500 otočanov. Ob začetku svetovne vojne jih je bilo samo še polovico tega. Poslej se njihovo število menda ni skrčilo. Neznano je, od- kod so se pradedje sedanjih prebivalcev preselili na Velikonočni otok. Odgovor na to vprašanje bi bil zelo važen za znanost iz nekega drugega ozira. In ta je:

Na otoku se nahaja silno mnogo spominskih ostankov, ki dokazujejo, da je Velikonočni otok bil nekoč središče visoke kulture, katere je pa danes popolnoma izginila. Najzanimivejši med temi osta- nki so orjaški kamniti kipi, ki stojijo po otoku. Teh kamnitih kipov je kakšnega pol tisoča po številu ter so izklesani iz okamenela lave, katere je nekoč izvirala iz vulkana, katerega pa danes ni več. Po

svoji ogromni velikosti nadkriljujejo vse spome- nik te zemlje. Najvišji so visoki 24 metrov, pa tudi manjši so visoki 6-7 m. Povečini predstavljajo ogromno povečane človeške glave, tako da se gle- dalcu zdi, kakor da bi gledal pošastne malike. Pre- bivalci sami o teh spomenikih ne vedo nič pove- dati. Neki nemški raziskovalec je mnenja, da so to najbrže nagrobni spomeniki, postavljeni na grobo- ve nekdanjih vladarjev, ki so gospodovali na tem otoku. Če je to res, bi ti spomeniki na Velikonoč- nem otoku pomenili prav isto, kar pomenijo pira- mide na grobovih egiptovskih faraonov, ki so nekdanj vladali ob Nilu. Vsekakor pa je veliko vprašanje, ali ta trditev odgovarja resnici.

Nikakor pa te orjaške kamnite sohe niso edini ostanek in priča nekdanje kulture. Že pred več ča- sa so na Velikonočnem otoku odkrili podzemne shrambe in hodnike, podobne labirintu, ki doka- zujejo visoko arhitektonsko umetnost. Na stenah so našli slikarije vseh vrst, ki se zde, kakor ostanki danes popolnoma tuje umetnosti.

Je pa še tretja uganka, neznana pisava nekda- njih prebivalcev Velikonočnega otoka, skrivnostni znaki, ki so jih našli vklesane na kamnite plošče, katere so očitno pokrivalo grobišča. To pisavo so našli tudi na stebrovju in na drugih kamnitih spomenikih. Pisava je na prvi pogled nekoliko po- dobna hieroglifom starih Egipčanov, vendar nima nobene sorodnosti s katerikoli znano pisavo, zato je učenjakom popolna uganka. Abecede, ki so jo našli na Velikonočnem otoku, doslej ne zna brati še noben človek.



Hiša iz jekla. Na berlinskem velesejumu so postavili hišico iz jekla. Tudi hišna oprava je iz jekla. Hišico je mogoče naglo postaviti. Stane 4700 mark (nad 61.000 Din).

Autobus na tračnicah

Pretekli teden so na eni dunajskih železniških prog poskušali nov avtobus, ki ga je zgradila fran- coska tvrdka »Michelin«. Ta avtobus je narejen tako, da more voziti po železniških tračnicah. Trdka je dve leti poizkušala napraviti tako pne- matiko, ki bi lahko drsela po železni tračnici in bi bila zavarovana z močnim notranjim robom, da avtobus ne bi skočil s tira. Končno so naredili pnevmatiko, ki ima na notranji strani platišča je- klen rob, ki kolo drži na tračnici. Tako napravlje- no platišče ima lesen podstavek, okrog katerega se vleže gumijeva cev tako, da je v njej le 12 mili- metrov zraka. Če cev poči, se kolo le malo po- grezne. Močne sevi so napolnjene z zrakom 12 atmosfer.

Poizkusni voz goni navaden bencinski motor 95 KS, ki ima štiri hitrosti za naprej in štiri tudi za nazaj. Prva dva para koles sta na gonilnih oseh, medtem ko drugi trije pari le nosijo in teko. Vsega skupaj ima voz, ki je dolg 6 in pol metra, deset koles. Hladilnika sta dva. V vozu je 24 sedežev in poseben prostor za prtljago vzame lahko 180 kil. Motor porabi 25 l bencina na 100 km. Avtobus je kakor avtomobil, le da nima krmila, ker ga ne potrebuje.

Avto na tračnicah je pri poizkušnjah na Fran- coskem napravil 130 km na uro. Sedaj že vozi na francoski progi Charleville—Givet. Pri poizkušnjah na Dunaju je dosegel avto brez težave hitrost 100 kilometrov na uro. Presenetljivo lahko je vozil avtobus čez vse kretnice in tudi, ko je vozil po tračnicah, ki niso bile ravne, ni bilo čutiti nobe- nega sunka. Bila je prijetna, gladka vožnja brez tresenja in sunkov. Brez napake so delovale tudi zavore. Ko je vozil avto 70 km na uro, ga je voz- nik ustavil na razdaljo 85 metrov. Ko je zopet za- žel voziti, je že po 600 metrih dosegel 70 km. S takimi zavorami je mogoče, da več voz lahko vozi drug za drugim v razdalji 200 metrov.

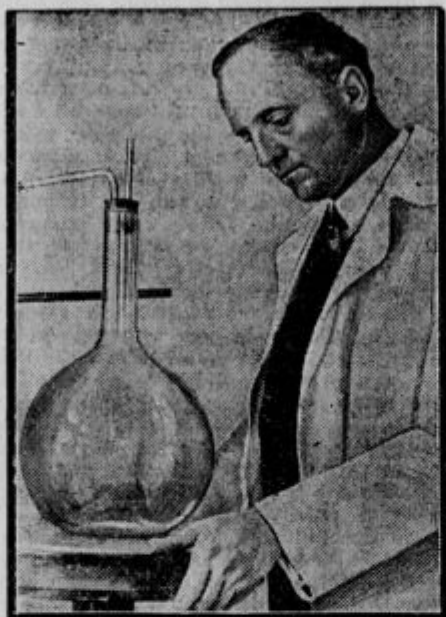
Tovarna Michelin bodo na Francoskem izde- lovale le kolesa, vse druge dele bodo lahko izdelale tovarne v tistih deželah, kjer si bodo omislili to novo iznajdbo. Zato se je poizkusnih voženj na Du- naju udeležilo tudi precej avstrijskih konstruk- terjev.



Grozote polarnih krajev je doživljal ameriški raz- iskovalec Beckwith, ki je v družbi dveh tovarišev potoval po ledenem ozemlju in ž njima padel v le- deno razpoko na gori Mount Kinley na Aljaski. Oba tovariša sta umrla, njega pa so rešili. Na obrazu se mu še poznajo sledovi prestalih grozot.

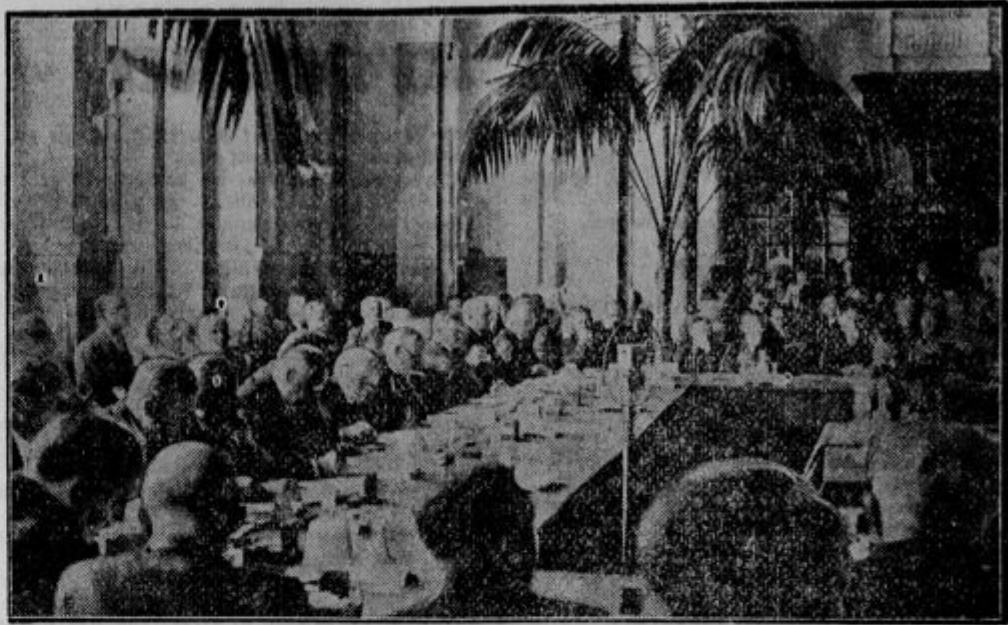
Ponesrečena skušnja

Državna pariška radio postaja je ostala brez napovedovalca. Njen dosednji dobro po- znan napovedovalec je zapustil službo, ker je dobil boljše plačilne pogoje pri zasebnem »Ra- dio-Pariz«. Vodstvo ga zama poskuša nado- mestiti. Prijavilo se je več različnih časnikar-jev, a vsi so se ponesrečili pri poskusnem na- stopu. Radio poročevalec ima zredno težek de- lokrog, ker nikoli ne sme obmolkniti. Če pri- poveduje o športni tekmi ali katerikoli slavnosti, mora zamašiti tudi vse vmesne presledke. Lahko ubira poljubno snov, a pod pogojem, da



Moglo preganja. Včasih je v Ljubljani živel šaljivec, ki je preganjal meglo — ob volitvah. Hamburški profesor dr. Wigand pa jo preganja zares. Imašiel je sredstvo, s katerim se mu je posrečilo na Donavi pri Ulmu pregnati meglo v teku ene minute tako, da je nastal 80 metrov širok prostor brez megle.

se ne bo občinstvo dolgočasilo in bo vedno pra- vočasno zvedelo o poteku dogodkov. Ni tak lahko dobiti poročevalca, ki bi zadostoval vsem zahtevam. Naposled je odbornikom še najbolj ugajal Rene Peters, športni sodrnik pariških dnevnikov. Vodstvo postaja ga je povabilo k mednarodni tekmi v tenisu. Če bi se bil obnesel pri tem prvem nastopu, bi lahko dobil službo. Rene Peters se je hotel vestno pripraviti in odšel na stadion en dan poprej. Stopil je na tribuno, kjer ni bilo takrat nobenega zvočnika, in pričel radi vaje podrobno poročati o malo- pomembni tekmi nekkih pariških klubov, ki se je vršila na igrišču. Peters se je kmalu razvnel, pričel glasno klicati in mahati z rokami. Občinstvo je postalo pozorno in ni vedelo, kaj to pomeni? Kmalu se ni zmenil nihče več za igralce. Vse je gledalo napovedovalca. Ljudje so naposled sklenili, da je to norec, ki je po- begnil iz umobolnice, ter so obvestili policijo. Stražniki so odvedli Petersa v trenutno tekme. Ogorčeno je protestiral in z uro v roki milo prosil, da bi mu pustili še vsaj pet minut časa. Klub temu je moral pred komisarja. Dogodek se je kmalu pojasnil, a Peters je postal tako ogorčen, da je odklonil službo. Radio postaja pa zopet ne ve, kje bi dobila primerneža moža.



Prva fotografija z lozanske konference, kjer rešujejo vprašanje vojnih reparacij.

4letna deklica v orlovih krempljih

Pred več dnevi smo kratko poročali, da je na norveškem otoku Leka orel odnesel 4letno dekl- co. O tem dogodku so norveški listi prinesli ob- širna in izčrpna poročila, katere so ponatirnili tudi drugi listi. Iz teh poročil prinašamo sledeče po- drobnosti:

V vasi Kalö na otoku Leka so v neki družini slavili krst. Vsi sosedje in znanci so bili povablje- ni. Gostoljubnost Skandinavcev je namreč znana. Pri taki priliki radi dobro jedo in pijo, govore do mile volje. Kakih 100 otočanov je prišlo v gosti in še nekaj gostov celine. Med povabljenimi je bil tudi Haldan Hansen iz Hortabärja, male vasice na

prepričana, da je to res. Takoj se je odpravilo 100 pogumnih mož za Svanhild. Niti eden ni ostal, da bi se mastil ob dobro založeni mizi. Da bi otroka našli živega, niso več imeli mnogo upanja. Skale so divje, skoro navpične, z globokimi brez- dni. Samo en nepreviden korak pomeni gotovo smrt. Vkljub temu 100 mož hiti z vso silo svojih zdravih pljuč čez drn in strn in iščejo, iščejo.

Ure minevajo, zvečerilo se je in svetlo je bilo zopet. Norveški sever poleti ne pozna noči. Sonce stoji visoko nad obzorjem in obseva žalost in vese- lje zemeljskih prebivalcev. Kako naj najdejo otro- ka? Kako naj ubogo mater tolažijo, ko se bodo morali vrniti brez otroka? Naenkrat se je po div- jem skalovju razlegel klic: »Tukaj leži!« V ekalni razpoki je ležala mala Svanhild Hansen. Klici ve- selja so hiteli od skale do skale in oznanjali ču- dež, ki se je zgodil. Še bolj čudno pa je zvenelo poročilo, ki so ga slišali iz ust deklice, ko se jim je končno posrečilo prebuditi jo iz zdravega spanca.

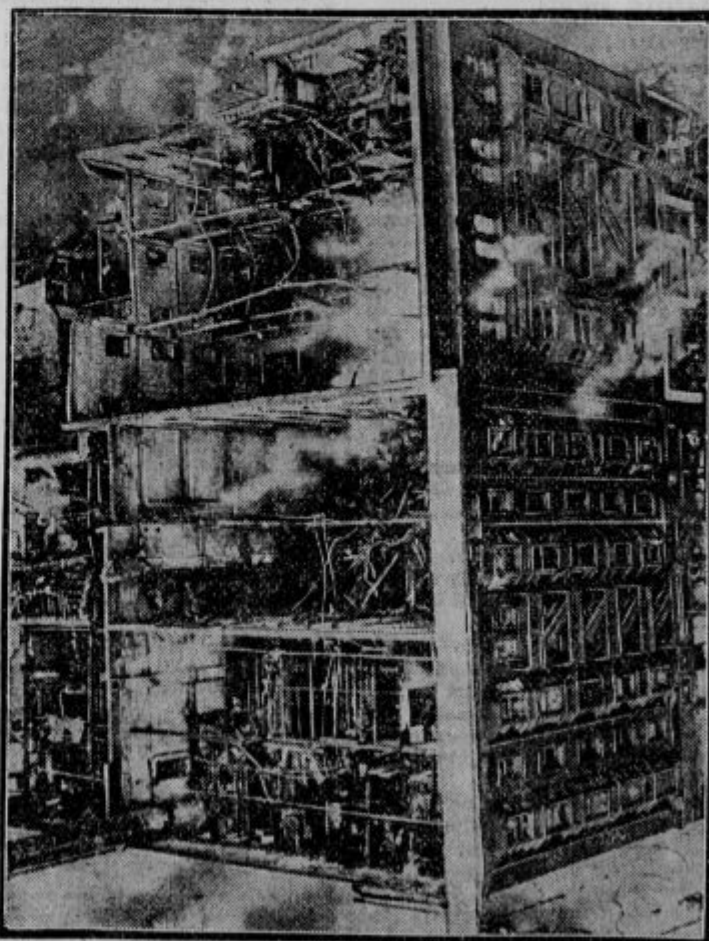
Ko se je igrala pred hišo, je naenkrat šimil velik ptič, jo zgrabil in odnesel v zrak. To je vedela povedati. In še to, da jo je zabolet na hrbtnu, kjer so orlovi kremplji prebodli obleko in ranili kožo. Potem se je v svojo srečo onesvestila. Ko bi se bila branila, bi jo bil orel gotovo s kljunom usmrtil. Tako pa je ptič nasei 36 funtov težkega otroka visoko v skale, tam pa je ptič omagal. Otro- ško breme je bilo zanj vendarle pretežko. Veliki ptič — bil je res morski orel, o katerem so po- prej sosedje govorili — svoje žrtve ni izpustil, kar navadno stori vedno, če mu je breme pretežko. Tako se je zgodilo drugo čudo, da je ptič položil malo Svanhild v skrit kotiček med skale, kjer bi je ne moglo zagledati nobeno oko. Ko bi se bil odpočil, bi zopet prišel ponjo. In zgodilo se je tretje čudo, da so ljudje k sreči prej prišli do deklice, predno se je orel odpočil. Ko so ljudje otroka že imeli na varnem, je priplul z bližnjih vrhov morski orel in začel krožiti nad skalo, na kateri je pustil otroka. Toda nobeden teh miro- ljubnih kmetov in ribičev ni imel s seboj puške, da bi bil ustrelil roparja.

Po 56 letih se je sedaj zopet prvič zgodilo, da je orel odnesel otroka. Pred 56 leti je na isti obali, nekoliko bolj proti jugu, morski orel odnesel in umoril dveletnega otroka. O drugem podobnem slučaju v teh krajih pripovedujejo iz srede 18. sto- letja.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Roden- stock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!



Ameriški hotel gori. V Clevelandu je pred kratkim začel goreti šestnadstropni hotel. Požar je poslopje popolnoma uničil. Zgorelo je tudi 11 gostov, ki se niso mogli pravočasno rešiti.

Gospodarstvo

Angleži vabijo industrijo

Padee angleškega funta prošle jeseni je povzročil, da se je naselilo s kontinenta v Angliji mnogo industrij, posebno takih, ki so hotele ob uvedbi carinske zaščitne sistema ohraniti si angleški trg. Dobili smo v roke prospekt mesta Leeds, ki je drugo največje provincialno mesto v Angliji in obsega ozemlje skoro 60 angl. kvadratnih milj. Leeds leži skoro v središču Anglije in je od obeh sosednih morij skoro enako oddaljeno.

Izgube evropskih emisijskih bank pri padcu funta. Iz letnih poročil emisijskih bank je posneti, da so znašale izgube pri angleških funtih dne 31. decembra 1932: Banque de France 2.342 milj. franc. frankov, belgijska narodna banka 650 milj. belg. fr., holandska banka 30 milj. goldinarjev, Bank Polski 26. milj. zlatov, češkoslovaška Narodna banka 92 milj. Kč, romunska Narodna banka 310 milj. lejev in grška Narodna banka 174.7 milj. drahem, skupno znašajo torej izgube navedenih emisijskih bank nad 7 in pol milijarde Din. Pri tem še manjkajo podatki za italijansko notno banko, ki je kakor znano tudi imela izgube pri funtih.

O kartelih. Južni listi pišejo, da bo v kratkem razpadel kartel domačih tvornic konoplje. — Kovina. Zagreb piše, da se je razšel kartel za trgovski liv (Kommerzguss), ker je izgubil svoj raison d'être. Zadnje dni so se vršila menda tudi pogajanja za osnovevanje kartela livaren, do katerega bo menda tudi prišlo zagotovo.

Znižanje cen železa v Nemčiji. Nemške železarne in železo predelujoča industrija so se pred kratkim pobotale glede cen za valjano palično železo. Dočim je notranja cena za 100 kg Din 145, ga dobi predelujoča izvozna industrija po Din 107, celo po Din 84, ako namreč cena izvoženega finalnega produkta ni večja od Din 675. Sedanja svetovna cena temu železu se giblje med Din 58 in 60 za 100 kg. Uboge naše železarne, ki se morajo zadovoljiti s samo petinpolkratno svetovno ceno!

Naša tujsko-prometna obrt. V članku »Domače blago ima prednost«, smo omenili dve trdki, ki se bavita z izdelavo tujsko-prometnih predmetov, kakor slik, spominkov itd. Pri tej priliki moramo omeniti še tretjo trdko, namreč Milana Horvata z Jesenice. Ta trdko je uspešno razstavila na velesejnu svoje izdelke v žganem slikarstvu.

Borza

Denar

Dne 20. junija.

Danes belgrajska borza radi pravoslavnih binkoštnih praznikov ni poslovala. Na ljubljanski borzi so popustili tečaji Amsterdama, Londona in New Yorka, nespremenjeni pa so ostali tečaji Curiha, Pariza, Praga in Trsta, dočim se je uvrstil Bruselj in še znatneje Berlin.

Na zagrebški borzi so bili isti tečaji kot na ljubljanski, notiral pa je še New York-kabel 56.3938 do 56.6764.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal na Zagreb. borzi 62.282 Din.

Ljubljana. Amsterdam 2274.27—2285.63. Berlin 1935.07—1345.87. Bruselj 783.50—787.44. Curih 1097.35—1102.85. London 203.92—205.52. Pariz 221.30 do 222.42. Praga 166.78—167.64. Trst 287.35—289.75. New York 5607.38—5635.64.

Curih. Belgrad 9. Pariz, 20.17. London 18.60. New York 513. Bruselj 71.40. Milan 26.23. Madrid 42.80. Amsterdam 207.25. Berlin 121.80. Stockholm 95.25. Oslo 91.25. Kopenhagen 101.50. Sofija 3.45. Praga 15.20. Varšava 57.50. Atene 3.35. Carigrad 2.48. Bukarešta 3.07. Helsingfors 8.70.

Dinar notira (valuta 12.30).

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes v Zagrebu nekoliko čvrstejša. V začetku borze so bili zabeleženi slabiji tečajji v vojni škodi in begluških obveznicah, kasneje pa so se ti tečajji uvrstili. Dolarski papirji so bili v primeri s petkom nekoliko čvrstejši. V ostalem ni bilo sprememb. Promet je bil naslednji: vojna škoda 200 kom., begluške obveznice 225.000 in 7% Bler. 1.000 dol. Delnice Narodne banke in Privilegirane agrarne banke so v tečajjih narastle. — Delnice slednje je bilo zaključenih 30 kom.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 42 bl. 7% Bler. pos. 40 bl. Staybna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 3875—4000. Priv. agr. banka 207—208. (207, 208), agrari 22.50 den., vojna škoda 170—182 (170, 180), 6. 178—182, 7. 175 do 180, 8. 12. 180 bl., 6% begl. obv. 31.50—32 (31.50, 32), 8% Bler. pos. 41 den., 7% Bler. pos. 37.75 do 38.25 (38).

Dunaj. Don. sav. jadr. 58.60. Escompteges. 100. Alpine 8.50. Trboveljska 19.50.

Žitni trg

Ljubljana. Notacije so ostale neizpremenjene. Zaključen je bil en vagon koruze. Tendence neizpremenjene.

Chicago. Pšenica: julij 48.75, sept. 51, dec. 54. Kozuza: julij 30.375, sept. 31.875, Oves: julij 20.375, sept. 20.75, dec. 22.625.

Winnipeg. Jul. 55.625, okt. 56.625, dec. 57.50.

Jajca

Vsled poljskih del so dovozi jako mali in se vsled tega cene polagoma dvigajo. Danes se kupuje po 50 par. Sv. Jurij ob juž. žel. 18. jun. 1932.

Živina

Mariborski sej. 18. junija. Na mariborski sej. je bilo pripeljanih 128 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari kom. 66—100 din, 7—9 tednov 150—180 Din, 3—4 mesece Din 250—300, 5—7 mesecev 350—400 Din, 8—10 mes. 450—480 Din, 1 leto 600—650 Din, 1 kg žive teže 6—6.50 Din 1 kg mrtve teže 10—11 Din. Prodanih je bilo 107 svinj.

Dunajski goveji sej. (Poročilo trdke Eduard Saborsky & Com., Dunaj.) Prignanih je bilo 2222 goved, iz Jugoslavije 154. Cene: volji najbolj 1.75, I. 1.40—1.60, II. 1.20—1.30, III 1—1.10, krave I. 1.10—1.30, II. 1—1.05, bik 1—1.25, klavna živina 0.70—0.98. Cene so v splošnem ostale neizpremenjene, srednjeverstni volji so trdno obdržali cene prejšnjega tedna, Neprodanih je ostalo 24 goved.

Hmelj

Savinjska dolina: Vreme zadnjih štirinajst dni za razvoj hmeljske rastline ni bilo nič kaj ugodno. Često deževje in dokaj vetrovno vreme ter nagle izpremembe v temperaturi, vse to je zelo oviralo normalni razvoj. Hmelj se večinoma že ponovno prilezuje, trebi plevela in deloma tudi že prvi osipava. Stanje hmeljskih nasadov je zelo različno, splošno je v primeri z normalnimi leti rastlina nekoliko zaostala v razvoju, vendar se bo pri ugodnem vremenu, ki je nastopilo zadnje dni, verjetno kmalu opomogla in dohitela zamujeno. — Za letnik 1931 ni zanimanja in je bila prodana le ena manjša partija. Nekaj več zanimanja pa je za letnik 1932 v predprodaji, vendar le izjemoma pride do kakšnega zaključka.

Vojvodina: Hmeljska rastlina dobro napreduje ter je zdrava brez bolezni in škodljivcev. — Kupčija pa miruje in za letnik 1931 ni več povpraševanja. Cene so le nominalne 2—3 Din za kg. Tudi za letnik 1932 v predprodaji ni zanimanja.

(Slov. hmeljar.)

V »Saazer Hopfen- und Brauerzeitung« piše hmeljski komisinar Josip Vook pod datumom 13. junija: V savinjski dolini je že prišlo do predprodaj po ceni 800 Din za 100 kg, polovica od tega plačana naprej v gotovini. Kakor znano pa je omogočeno odstopiti producentom od prodaje, če povrnejo že prejete vsote z obrestmi vred. Pravil, da je vreme ugodno. Povpraševanja za lansko blago in blago prejšnjih letnikov že delj časa ni.



Globoko potrpi naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš dobri oče, soproj, stari oče, tast, brat, stric in svak, gospod

Franc Ravnihar

posestnik in sodavičar

danes po daljši, mučni bolezni, v 58. letu svoje starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v sredo ob 5 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče v Škofji Loki.

Škofja Loka, dne 20. junija 1932.

ZALUJOČI OSTALI



Umrli nam je, previden s tolažili svete vere, po mučni bolezni naš iskreno ljubljani soproj, oče, tast in ded, gospod

Just Piščanec

carinski inspektor v pokoju

dne 19. junija na Vinegradu pri Dobrni.

Truplo blagega pokojnika prepeljemo v sredo, dne 22. junija v Ljubljano, kjer ga položimo na katafalk v cerkvi sv. Petra. Prijatelji in znanci se morejo posloviti od pokojnega v imenovani cerkvi od 1 do 4 popoldne istega dne.

Pogreb se bo vršil v sredo 22. junija ob 4 popoldne iz cerkve sv. Petra na pokopališče v Štepanji vasi, kjer položimo zemske ostanke blagega pokojnika v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Pokojnega priporočamo v blag spomin in molitev!

Ljubljana-Vinegrad, dne 20. junija 1932.

Ana Piščanec roj. Bole, soproga.

Elda in Ljudmila poroč. Pekle, hčeri.

Dr. Gašper Pekle, zet. Vladimir, Fedor, vnuki.



GODBA PROSTOVOLJNEGA GASILNEGA DRUŠTVA V ŠKOFJI LOKI naznanja, da je njen soustanovitelj in načelnik, gospod

Franc Ravnihar

posestnik in sodevičar

danes 20. t. m. mirno v Gospodu zaspal.

Ohranimo ga v častnem spominu!

Škofja Loka, 20. junija 1932.

ODBOR.

ZAHVALA. Vsem, ki so nam ob smrti naše ljubljene soproge in mame, gospe

Alojzije Kos roj. Kralj

podali toliko dokazov sočutja in sožalja, vsem, ki so darovali krasne vence, šopke in cvetje, vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč v tako velikem številu, da ji izkažejo zadnjo čast in jo spremljali na njeni zadnji poti in vsem, ki so na ta ali oni način lajšali našo bol, se iskreno zahvaljujemo.

Trbovlje-Kolovrat, dne 20. junija 1932.

Rodbini KOS in KRALJ.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

64

»Potegniti ga moramo semkaj,« je rekel Lemoine, ki se je držal svoje misli. »Tako bi bil eden več za naše kritje. Potem pa še Švab tam zadaj...« »Kaj si nor?« je zarenčal Hamel. »Nemara bi nas rad izdal s celo visoko gomilo...«

V resnici so se skrivali ljudje vzdolž celega grebena a kupi, v katerih si menil spoznati mrliča. Ležali so zleknnjeni za najneznatnejšimi nasipi, prihljeni v najplitkejših kotanjah in delali, skoraj ne da bi se genili; razgrebali so zemljo z lopatami in potrpežljivo gradili majhne nasipe, prave krtine, ki bi jih bil odnesel prvi veter.

»Naša luknja je globokejša, tu smo varnejši,« je pripomnil Gilbert.

»Da, ampak če pridejo enkrat tu na grebenu do pravega cilja, potem nam utegnejo veselje pokvariti!«

V tem trenutku se je prebudila švabska artiljerija. Slišali smo prihajati izstrelke, šrapnele, ki so se v črnih oblakih veliko previsoko razletavali, a kmalu so našli cilj in peklenski ples se je začel. Prvi izstrelki so udarjali precej daleč levo od nas, toda nevihta je šumeč prihajala bliže po koku, in naenkrat... štirje udari zapored, štirje parni sunki, štiri eksplozije... Granate so bile udarile pred našo luknjo, in lijak je zagrnil gost, po smodniku smrdeč oblak. S skrčenimi telesi smo se vrgli drug proti drugemu, vsak je skušal, da bi se zrinil drugemu pod noge. Gilbert je dvignil roke pred glavo, kakor maihen deček, ki se koga boji. Prsten dež se je vsul

na nas... Že je prišel drugi skupni strel in srdito bil in treskal okrog nas, na levo, na desno. Potem iznenada nekaj strahotno brutalnega, nekaj neznano strašnega, kakor da bi bilo brizgnilo iz nas samih...

Granata se je bila morala razleteti na robu lijaka. Dva moža se nista več genila, zdrsula sta na dno jame. Nekaj napol zmešanih ranjenecv beži s krvavimi obrazi in rdečimi rokami. Kdor je ostal živ, se komaj ozre za njimi; zariti v zemljo ležimo, stiskamo glave med ramena in čakamo smrti. Iznenada pa se je ogenj premaknil: sedaj so prekopavali ozemlje desno od nas. Vse glave se zopet dvignejo. Oh! ta prečudna minuta sreče, ko smrt odide dalje!

Gilbert se je ozrl v ospredje. Kaj Švabi še ne prihajajo? Ne... Nič ni bilo videti. Sele nato je pogledal po obeh tovariših; njuna napol odprta usta so bila videti, kakor da bi klicala nebo.

»Tu jih ne moremo pustiti, saj bi hodili po njih; raje jih položimo predse,« je predlagal Lemoine.

Dva tovariša sta prišla prvega in ga dvignila na rob; strjena kri se jima je oprijela rok. Gilbert je mrvtaku obrnil obraz proti sovražniku, da ne bi ga moral gledati. Drugo truplo je bilo težje in je moral pomagati ter opirati glavo, ki se ni več dobro držala.

»Tako, zdaj imamo pa že dobro kritje,« je dejal zadovoljno Lemoine... »Uboga fanta, če bi bila to še pravkar vedela... Ravno tovariš, ki mi je bil izročil naslov svojih domačih... Pozor!«

Začelo se je iznova: sedaj so bili 8.8 cm-ski topovi. Sploščili smo se ob tleh in zarili obraz v suho prst. Prihajalo je vedno po pet granat naenkrat, s tako brzino, da sta se strel in razlet zlivala v eno. Po polju so tekli nazaj ranjenci, a drobci granat

so kosili med njimi in marsikdo ni prišel daleč. A se strelske črte.

na drugi strani žičnih ovir ni bilo videti nič, še vedno nič. To je bila bitka brez sovražnika, smrt brez boja. Od jutra, ko se je bil boj začel, pa dozdaj nismo videli nad dvajset Nemcev. Mrlič, nič ko mrlič.

S spačenim obrazom, skrčenimi prsti in stisnjenimi zobmi smo šli udare. V glavi postaja polagoma prazno, dasi se zdi težja ko prej. A zakaj smo še vedno tako mirni, vzlic vsemu? Oprezujemo ven, krijemo se, a srce ne pölje hitreje, oziramo se okrog sebe, brez mrzlice, brez presenečenja. Nič drugega ni več slišati kakor te peklenske eksplozije, ki vam razganjajo prsi. Streljajo, streljajo... Noge so mehke, kakor vosek, roke mrzle, čelo pekoče. Ali je to strah?

Na dnu lijaka je ležalo še eno truplo. Tale tu ni bil takoj mrtev. Dolgo se je bil zvijal, smrtnobled, in hropel. Zdaj se ne gane več.

»Ali ne bi tudi tega položili gori?« vpraša Lemoine, ki skriva glavo pod upognjenimi laktmi.

»In čakali, da pridemo sami na vrsto,« odvrne Hamel.

Spogledamo se zgroženi in zbegani. Koga dvignemo v prihodnjem trenutku na rob, da razširi mrliški zid?

S težavo smo spravili zadnjega iz skupnega groba; za njegovim okrnjenim truplom je ostala široka, rjava sled.

Kakor oddaljujoča se nevihta je artiljerijski ogenj popustil in nemirne oči so vsepovsod oprezovale iz lukenj. Ali nas bodo Nemci napadli? Izza nizke groblje se vzravna častnik:

»Zdržati treba, fantje!«

Ljudsko knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinjski: IZPOD GOLICE, 80 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din, vez. 40 Din. — 32. zvezek: Reminich, ZAGORSKI ZVONOVI, 28 Din, vez. 40 Din. — 33. zvezek: Reminich, ZAGORSKI ZVONOVI, 28 Din, vez. 40 Din. — 34. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.



Pazi! Navadna hišna muha ogroža Tvojo družino z boleznijo in smrtjo! Njeno gnusno telo prenaša milijone smrtonosnih mikrobov. Ona Ti prinaša v hišo otroško grižo, škrlatinko, davico in mnoge druge nevarne bolezni.

Škropi Flit in ugonablaj hitro in enostavno muhe, komarje in ves drugi mrčes. Flit je na glasu po celem svetu kot nenadkriljivo tovrstno sredstvo. Pazi na vojaka na rumeni konvi z črnim robom.

Ako ni v takšni plombirani konvi, ni Flit.

RADI SVETOVNE KRIZE ZNIZANE CENE.
Radioemanacijsko termalno kopališče

DOLENJSKE TOPLICE

zdravi sigurno reumatizem, išias, ženske bolezni i.
Sezona od 1. maja 30. septembra.
Stanovanje, hrana in kopel v kopališkem domu
50 Din dnevno.

Postaja: Straža-Toplice. Zabeležite brezplačen prospekt.

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljaj, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljaj in srbež izgine, če uporabljate

RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV.

Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb. Jelatičev trg 20.

„IDEAL“

kemična parna pralnica in barvarna je otvorila novo

**sprejemališče
na Miklošičevi
cesti št. 6**

Tu se sprejema: obleke, kožuhe, preproge, zastore itd. v strokovno kemično čiščenje in barvanje ter vsakovrstno perilo, ovratnike itd.

Prvovrstna izvršitev! — Solidne cene!

Tovarna: Rudnik 24

Sprejemališči: **Kongresni trg št. 3 —
Miklošičeva cesta št. 6**

Za mnogobrojna naročila se priporoča

MAKS NEDOG

Zahvala

Vsem onim, ki so se me spomnili ob težkih dneh, ko me je zapustil moj nepozabni soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Ciril Ahlin

trgovec

se tem potom najiskrenejše zahvaljujem.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, gospodu zdravniku dr. Cibru za njegov požrtvovalen trud v času bolezni, članom pevskega društva »Narodne čitalnice« v Šiški za ganljive žalostinke, nadalje vsem darovalcem krasnih vencev. Končna zahvala vsem, prav vsem, ki so ga spremili v tako častnem številu k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1932.

Zalujoča soproga **Angela Ahlin** in otroci.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad devet vrstic se računa višje.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Št. 5.

Mi vabimo z dejstvi: z izjavami naših insercentov!

Ugledno tapetniško podjetje **FRANC JAGER**,
(velika zaloga modrocev, otoman, divanov itd.) Ljubljana, Sv. Petra
nasip 29, sodi o uspehu svojih v »Slovenec« priobčenih oglasov:

»Z veseljem Vam sporočamo, da smo tudi mi z uspehom naših oglasov v »Slovenec« zelo zadovoljni. Iz naše insercije v Vašem cenjenem listu se lahko prepričate, da nam je postal »Slovenec« dober poslovni prijatelj, ki ga ne moremo več pogrešati.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenec«?



»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenec«!

Službe iščejo

Beseda samo 50 par
Sedlarski in tapet.

pomočnik, mlad, vojaščin-
e prost, išče kakršno-
koli službo. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
»Vesten« št. 9077. (a)

Gospodična-uradnica
želi kakršnekolit zaposlitve
od dveh dalje. Cenjene
ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Vse-
stransko uporabna«. (a)

Klobučar. pomočnik
pošten, priden, z dobrimi
spričevali, vojaščin e prost,
išče službo. Ponudbe pro-
sim na upravo »Slovenca«
pod »Marljiv 21 l.« štef.
9415. (b)

Dekle
stara 24 let, večša kuhe,
šivanja in ima dobra spriče-
vala — išče službo k
manjši družini. Bila bi v
hiši perica. Plača po-
stranska stvar. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 9417. (a)

Kuharica
vajena voditi veliko go-
spodarstvo, želi mesto v
župnišču. — Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Zvesta gospodinja« štef.
9400. (a)

Samostojna gospa
z lepim stanovanjem v
Ljubljani, bivša vzgojite-
ljičica v inozemstvu, večša
slovenščine, nemščine —
malo srbohrvaščine in
francoščine, išče prime-
ren zaslužek. Gre tudi na
moriše z otrokom ali bol-
nikom. Ponudbe pod »Za-
nesljiva« št. 9395. (a)

Krojaški pomočnik
išče službo. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 9366. (a)

Vajenci

Učenca

poštenega in pridnega —
sprejme za krznarsko obrt
L. Rot, Mestni trg št. 9,
Ljubljana. (v)

Sedlarski vajenec
se takoj sprejme. Hrana
in stanovanje v hiši. —
Bezjak Ivan, sedlar, Cvet-
lična ulica 33, Maribor. v

Ženitbe

Obrtnik

se želi spoznati s počte-
nim dekletom do 26 let,
ki bi imela nekaj pre-
moženja. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Tako-
šnja ženitev« 9416. (z)

Pouk

Beseda samo 50 par
Očetje, matere!

Dobro bodočnost in naj-
lepšo doto daste svojim
hčerkam, ako jih pošljete
med počitnicami v naš
brezplačni prikrejevalni
tečaj za obleke in perilo.
Pričetek 1. julija. Stro-
kovno krojno učilišče —
Ljubljana, Šmartinska ce-
sta 24. Za gospodične učil-
telice poseben tečaj. (u)

Dijaki

Beseda samo 50 par
Dva dijaka

iz nižjih razredov, iz do-
bre hiše, se sprejmeta z
vso oskrbo. Naslov pri
upravi »Slovenca« Mari-
bor, Aleksandrova cesta
št. 6. (D)

Stanovanja

Beseda samo 50 par
IŠČEJO:

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo ali enodružin-
sko hišo v Bohinju za dva
meseca iščem za takoj.
Ponudbe na Dr. Piero Si-
lobrič, Trogir, Dalmaci-
ja. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

dvosobno in kabinet, ter
enosobno, solčno, parke-
tirano, z vsemi pritliklani-
mi, oddam za 1. avgust
boljšim strankam. — Izve-
se od 11—12 Gosposvet-
ska cesta 5, Zabkar. (č)

Trisobno stanovanje
podprtilično, zračno, suho
parket in vrt — oddam s
1. avgustom za ceno Din
700. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 7618. (č)

Stanovanje

dvosobno, balkon, par-
ket, kompletno oddam za
550 Din. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 9413. (č)

Dvosobno stanovanje
s pritliklinami se odda.
Istotam tudi soba s shram-
bo. Solčna lega. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 9392. (č)

Opremljeno sobo

veliko, solčno, oddam
takoj dvema osebam ali
zakoncema, na željo tudi
s hrano. Franc Iskra, Vič
št. 16. (s)

Razno

Beseda samo 50 par
Razmnoževanja,

prepisovanja in druga pi-
sarniška dela prevzame
The Rex Co., Gradišče
št. 10, telefon 22-68. (r)

Pension Zanier

Sv. Pavel pri Preboldu,
Dravska banovina. Zračne
sobe, izvrstna hrana, sol-
čno zračenje in vodne ko-
peli v Savinji, tenis, smre-
kov gozd, izleti v Savinjs-
ke planine. Cena penziji
od 40 Din do 55 Din. Na
željo prospekti. (r)

Porestva

Beseda samo 50 par

Več parcel

na knjižice — Zg. Šiška
— hiše in vile — napro-
daj. Poizve se v restav-
raciji Čarman, Zg. Šiška,
vožnja do nove tramvaj-
ske remize. (p)

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj.
Poizve se pri Oražmu v
Mostah pri Ljubljani. (p)

Poizvedbe

Beseda samo 50 par

Deček

21 let star, nem, je odšel
neznan kam. Kdor kaj
ve o njem, naj sporoči na
naslov: Franc Berus —
Dobričice. (l)

Izgnila je

psica pasme »španjel«,
črno bele barve, z odse-
kanim repom; sliši na ime
»Bela«. Kdor kaj ve o
njej, se prosi, da to javi
na Marki, Glince, cesta
VII/3, p. Vič. (l)

S CHAMPION svečko

se vozilo lažje požene
naglo pospeši hitrost
doseže večja moč
večja brzina

Glavno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo:

ROBERT WEINBERGER d. d.

Zagreb, Gajeva 10



svečke

Prodamo

Beseda samo 50 par

Gostilničarji, pozor!

Ogrske salame in najfi-
nejše domače salame ka-
kor tudi prvovrstni pol-
emendolski sir nudi po
konkurenčni ceni delika-
tesna trgovina l. Buzzo-
lini, Lingarjeva ulica. (l)

125 Din

1 m³ žaganih bukovih drv
prima kakovosti — nudi
Velepic, Sv. Jerneja ce-
sta 25. — Telefon 2708.

Metliško vino

se toči po 8 Din čez ulico
v gostilni Keršič, Šiška. l

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah, za strojno
pletanje in ročna dela, po
najnižjih cenah pri trvdri
Karl Prelog, Ljubljana —
Židovska ul. in Stari trg.

Novi obrtni zakon
se naroča pri Komandit-
ni družbi M. Jankole —
Selenburgova 6/II. (l)

Konfekcija — modal
Najcenejši nakup. Anton
Presker, Sv. Petra cesta
št. 14. Ljubljana. (l)

Garnitura

4 fotelji, 1 zofa, 1 ovalna
miza, se radi pomanjkanja
prostora ugodno prodaj.
Informacije samo dopol-
dne Stari trg 2/II, desno.

Dve telici

simendolske pasme, že
plemenjeni, takoj prodam.
A. Rebernik, Sklendro-
vec, Zagorje. (j)

Obrt

Beseda samo 50 par

Soboslikarska,

pleskarska in vsa v to
stroko spadajoča dela po
najmodernejših vzorcih —
solidno in konkurenčno
izvršuje Josip Marn, d. z.
o. z., Ljubljana, Dunajska
cesta 9. Tel. 30-68. (t)



Naznanjamo žalostno vest, da je naša predobra mati, sestra,
babica, teta in tašča, gospa

Terezija Širca roj. Šprajc

previdena s tolažili svete vere danes bogu vdano umrla.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek 21. junija ob 4
popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 6, na pokopališče
k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica bo v sredo 22. junija ob 7 zjutraj v
cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Ljubljana-Zemun-Zužemberk, 20. junija 1932.

Zalujoče rodbine ŠIRCA, BEVK in ŠPRAJC.